

JUUPAJOEN KUNTA

Talousarvio 2022
Taloussuunnitelma 2023 - 2024

Kunnanhallitus 29.11.2021
Kunnanvaltuusto 13.12.2021

SISÄLLYS

PERUSTELUOSA	2
1 Kunnanjohtajan katsaus.....	2
2 Yleisperustelut.....	4
2.1 Taloudellinen katsaus ja toimintaympäristö	4
2.1.1 Yleinen taloudellinen kehitys.....	4
2.1.2 Kuntatalouden tilanne	4
2.2 Juupajoen kuntastrategia	5
2.3 Juupajoen kunnan yleinen ja taloudellinen tilanne	6
2.3.1 Väestökehitys.....	6
2.3.2 Työllisyystilanne Pirkanmaalla ja Juupajoella	7
2.3.3 Kuntayhteistyö.....	8
2.3.4 Kunnan talouden tilanne ja kehitys	9
2.4 Keskeiset tuloperusteet.....	9
2.4.1 Verotulot.....	9
2.4.2 Valtionosuudet	12
2.4.3 Juupajoen kunnan hallinto-organisaatio	14
2.4.4 Juupajoen kunnan konsernirakenne	15
2.4.5 Tytäryhteisöjen tavoitteet talousarviovuodelle	15
3 Taloussuunnitelman tehtävät	17
3.1 Talousarvion sitovuus, täytäntöönpano ja seuranta.....	19
JUUPAJOEN KUNNAN TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023 – 2024.....	20
KÄYTTÖTALOUSOSA	21
4 Hallintopalvelut	21
4.1 Konsernihallinto	21
5 Hyvinvointipalvelut	25
5.1 Hyvinvointitoimi	25
5.2 Sosiaali- ja terveystoimi.....	26
5.3 Koulutuspalvelut.....	30
5.4 Varhaiskasvatus ja esiopetus.....	34
5.5 Muut sivistyspalvelut.....	37
6 Tekniset palvelut	43
6.1 Tekninen toimi.....	43
JUUPAJOEN KUNNAN TULOSLASKELMAOSA	45
JUUPAJOEN KUNNAN INVESTOINTIOSA	46
JUUPAJOEN KUNNAN RAHOITUSOSA	48
JUUPAJOEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS	49
Liite 1. Osastokartta	52
Liite 2. Tilivelvolliset	54

PERUSTELUOSA

1 Kunnanjohtajan katsaus

Talousarviovuosi on yhden aikakauden viimeinen hyvinvointialueiden aloittaessa toiminnan 1.1.2023, jolloin kuntien sosiaali- ja terveystoimen, pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin palvelut siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle. Hyvinvointialueiden toiminnan aloitusta on kuvattu kuntakentän hallintohistorian suurimmaksi rakenneuudistukseksi. Uudistus koskettaa kaikkia kuntia ja vaikuttaa myös kuntayhtymien toimintaan.

Aluevaalit järjestetään tammikuussa 2022. Vaaleissa valitaan aluevaltuustoon valtuutetut ja varavaltuutetut. Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuustoon valitaan 79 valtuutettua. Valtuuston toimikausi on neljä vuotta. Äänioikeus aluevaaleissa määräytyy vastaavalla tavalla kuin kuntavaaleissa. Aluevaltuusto aloittaa työnsä 1.3.2022 vastaten hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta sekä käyttäen hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa.

Edelleen jatkuva COVID-pandemiatilanne tulee näkymään talousarviovuonnakin, mutta tilanteet muuttuvat nopeasti ja eri alueilla epätahtisesti, joten on vaikea ennustaa millainen vuodesta 2022 tulee. Kunnan talousarvioon COVID-pandemiatilanteen vaikutukset ovat ennusteiden mukaan pieniä.

Juupajoen kunnan vuoden 2022 talousarvioesitys on 55.740 euroa ylijäämäinen. Suunnitelmavuosien osalta ennusteet näyttävät vuoden 2023 päätyvän lievästi ylijäämäiseksi ja vuoden 2024 alijäämäiseksi. Vuosikate näyttäisi säilyvän myös suunnitelmavuosina positiivisena.

Tulevan vuoden osalta merkittävimmät kunnan talouteen vaikuttavat tekijät ovat verotulot, valtionosuustulot ja menopuolella sosiaali- ja terveystoimen palvelut.

Vuonna 2022 verotulojen ennustetaan laskevan noin 4 % vuoteen 2021 verrattuna. Kunnallisveroa kertyy -1,5 % enemmän kuin vuonna 2021. Kiinteistöveron kertymä pysyy samalla tasolla kuin vuonna 2021. Yhteisöveroa kertyy 26 % vähemmän kuin vuonna 2021. Suuri muutos johtuu vuonna 2020 tehdystä päätöksestä korottaa kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta 10 prosenttiyksiköllä vuonna 2021 johtuen käynnissä olevasta koronavirusepidemiasta. Vuonna 2022 kuntien osuus yhteisöveron tuotosta palautetaan normaalille tasolle. Verotuloennusteen mukaan verotilitysten kertymä on vuonna 2022 noin 331.000 euroa pienempi kuin vuonna 2021. Talousarvio pohjautuu 7,55 milj. euron verotuloihin.

Kuntaliiton ennakkollisen laskelman mukaan valtionosuudet lisääntyvät talousarviovuonna 112 240 euroa verrattuna vuoden 2021 talousarvioon. Talousarviossa valtionosuuksien määräksi on arvioitu 4.74 milj. euroa.

Juupajoen kunnan ulkoiset toimintakulut ovat 13,0 milj. euroa (+1,8 % vrt. TA 2021) ja toimintatuotot 1,4 milj. euroa (- 3,7 % vrt. TA 2021). Toimintakate (nettomenot) nousee kuluvan vuoden talousarvioon nähden 2,5 %. Poistot vuoden 2022 talousarviossa ovat 564.400 euroa (v. 2021 541.690 €).

Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021 ja kestää 30.6.2023 saakka. Työllisyyden kuntakokeilussa osa työttömistä työnhakijoista siirtyi oman kotikuntansa työllisyyspalvelujen asiakkaiksi. Kokeilussa kotikunta, Juupajoen kohdalla Mänttä-Vilppulan kaupunki, vastaa TE-palveluiden eli julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta asiakkailleen.

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli on yksi hallituksen suurista työllisyysuudistuksista. Pohjoismaisessa työvoimapalvelumallissa työnhakija hakisi työtä omatoimisesti ja saisi työnhakuunsa yksilöllistä tukea entistä aikaisemmassa vaiheessa ja tiiviimmin. Kirjoistushetken tiedon mukaan muutokset tulisivat voimaan toukokuussa 2022.

Ruoveden kunta ja Juupajoen kunta sopivat ympäristönsuojelun yhteistyöstä keväällä 2021. Ruoveden kunta ylläpitää ympäristötarkastajan virkaa ja Juupajoen kunta ostaa viranhaltijan työajasta 30 %. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Juupajoen vanhustenkotiyhdistys on päättänyt lopettaa toimintansa ja yhdistyksen omaisuus ja velat siirtyvät Juupajoen kunnalle. Yhdistyksen merkittävimmät omaisuuserät ovat Korkeakoskella, kunnanviraston naapurissa, sijaitseva Neliapila ja Lylyssä sijaitseva Koivukoto.

Talousarviovuoden suurimmat investoinnit ovat katuvalaistuksen rakentamiset sekä uusimiset, Neliapilan peruskorjaus sekä vesi- ja viemäripumppaamoiden saneeraukset. Talousarviovuoden investoinnit ovat yhteensä 270.000 €.

Vuosi sitten, edellisen talousarvion kunnanjohtajan katsauksessa totesin, että *”COVID-pandemiatilanne vaikuttaa meidän kaikkien elämään tulevanakin vuonna” (2021) ”ja se vaatii meiltä kaikilta jaksamista”*. Kuluvan vuoden alkupuolella, kun koronarokotukset käynnistyivät, uskoimme, että koronatilanne helpottuu syksyyn mennessä ja voimme siirtyä takaisin normaaleihin oloihin. Valitettavasti näyttää siltä, että pandemia vaikuttaa meidän kaikkien elämään tulevanakin vuonna.

Vaikka pandemiatilanteesta johtuva poikkeava aika jatkuu, uskon kuitenkin, että vuodesta 2022 tulee parempi kuin kuluva vuodesta ja toivotan kunnan asukkaille menestyksellistä vuotta 2022 sekä kiitän kunnan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä vuoden 2021 aikana tehdystä työstä.

Jyri Lammela
Kunnanjohtaja

2 Yleisperustelut

2.1 Taloudellinen katsaus ja toimintaympäristö

Luvussa tarkastellaan maailman- ja kansantalouden sekä Suomen kuntatalouden tämänhetkistä tilaa, vallitsevaa taloudellista toimintaympäristöä sekä talouden lähiaikojen kehitystä. Tilannetta tarkastellaan valtiovarainministeriön vuoden 2022 talousarvioehdotuksen, Valtiovarainministeriön syksyn 2021 taloudellisen katsauksen, syksyn 2021 kuntatalousohjelman sekä Tilastokeskuksen julkaisemien taloustietojen pohjalta. Työllisyyden tarkastelun pohjana toimivat työ- ja elinkeinoministeriön Työllisyyskatsaukset.

2.1.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Maailmantalous on elpynyt koronaviruspandemian varjossa nopeasti finanssipoliittisen elvytyksen, patoutuneen kulutuskysynnän purkautumisen sekä rokotusten etenemisen ansiosta. Lähiaikojen talousnäkyviä ennakoivat indikaattorit ovat hieman laskeneet, mutta edelleen korkealla kehittyneissä maissa. Maailmantalous kasvaa 6,1 % v. 2021 ja 4,7 % v. 2022.

Suomen talouden toipuminen covid-19-epidemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä alkaen. Talouden elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. BKT:n arvioidaan kasvavan 3,3 % v. 2021, 2,9 % v. 2022 ja 1,4 5 % v. 2023.

Työllisyyden kasvu on kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Talouskasvu pitää yllä työvoiman kysyntää, jota riittää täyttämään lyhyellä aikavälillä korkealla oleva työttömyys ja hallituksen toimet työn tarjonnan lisäämiseksi. Talouden elpyminen lisää työllisten määrää vuosina 2022 ja 2023, varsinkin palvelutoimialoilla. Työttömyysaste laskee 6,8 prosenttiin v. 2022. Työllisyysaste kohenee vähitellen ollen 73,6 % v. 2022 ja 74,1 % v. 2023.

Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapaino

Vuonna 2022 valtionhallinnon alijäämä pienenee vuotta 2021 voimakkaammin. Menojen selkeään laskuun vaikuttaa se, että etenkin covid-19-epidemiaan liittyvät menolisäykset, mm yritysten kustannustuet, koronarokotteiden ja pandemian edellyttämien suojarusteiden sekä laitteiden hankintamenot, vähenevät tuntuvasti. Valtionhallinnon rahoitusasema on kohentumisestaan huolimatta yli 7 mrd. euroa alijäämäinen. Vuosina 2023–2025 alijäämä pienenee edelleen, mutta alijäämän pienenemisestä huolimatta valtionhallinnon rahoitusasema on jäämässä ennustejakson lopussa heikommaksi kuin se oli ennen covid-19-epidemiaa.

2.1.2 Kuntatalouden tilanne

Viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätysellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi vuonna 2020 talousluvuilla mitattuna varsin hyvään tilanteeseen.

Kansantalouden tilinpidon mukaan paikallishallinnon rahoitusasema oli v. 2020 tasapainossa ja koheni ennätyselliset 3 mrd. euroa edeltäneestä vuodesta. Kohentumista selittävät covid-19-epidemian vuoksi kuntatalouteen kohdennetut mittavat tukitoimet. Kertaluonteiset covid-19-kriisistä johtuvat tuet eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellista tulojen ja menojen epätasapainoa, joka on seurausta väestön ikääntymisen aiheuttamasta sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvupaineesta ja työikäisten määrän vähenemisestä.

Koronatilanteen vähitellen helpottaessa kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen. Lisäksi kunnat osallistuvat uudistuksen toimeenpanon valmisteluun.

Vuosi 2022 näyttää kuntataloudessa jälleen vaikealta, kun menot kasvavat tuloja nopeammin. Koronavirustilanteesta aiheutuvien talousvaikutusten arvioidaan vähitellen poistuvan, mutta myös valtion tukitoimet, kuten yhteisöveron korotettu jako-osuus ja valtionosuuslisäykset, loppuvat. Koronatilanteesta saattaa aiheutua terveydenhuollossa jonkin verran lisäkustannuksia myös ensi vuonna.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidas talouskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen verkkaisena kasvuna.

Sote-uudistukseen liittyvät laskelmat ovat vielä alustavia, ja ne päivitetään julkisen talouden suunnitelman 2023–2026 valmistelun yhteydessä keväällä 2022.

2.2 Juupajoen kuntastrategia

Kunnanvaltuusto hyväksyi Juupajoen uuden kuntastrategian 19.2.2018. Uuden kuntastrategian laadintatyö toteutettiin vuosien 2015–2017 aikana. Kuntalaisille toteutettiin osana strategiatyötä kaksi tulevaisuuskyselyä, ensimmäinen marraskuussa 2015 ja toinen loppuvuodesta 2017. Työntekijöille ja luottamushenkilöille teetettiin itsearviointikysely. Kuntastrategian laadintaan osallistutettiin kuntalaisten, luottamushenkilöiden ja kunnan työntekijöiden lisäksi myös paikallisia yritys- ja yhdistystoimijoita.

Kuntalain mukaan kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän strategian mukaisesti. Lain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee kuntalain mukaisesti ottaa huomioon

1. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
2. palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
3. kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetty palvelutavoitteet;
4. omistajapolitiikka;
5. henkilöstöpolitiikka;
6. kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
7. elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Juupajoen kuntastrategia on kunnan kehittämissuunnitelma vuoteen 2025 saakka. Se koostuu neljästä päämäärästä, jotka on saavutettava menestyksen varmistamiseksi. Päämäärät ovat:

Houkutteleva asuinpaikka
Elinvoimaiset palvelut

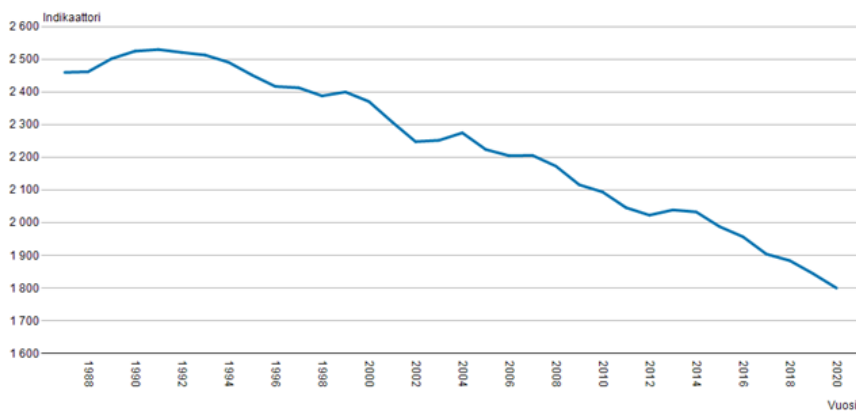
Kukoistava yhteisö Vahvat yritykset.

Strategia ohjaa kunnan toimintaa ja on päätöksenteon selkänöja. Kuntastrategiaa toteutetaan kunnan talousarvion ja suunnitelman avulla. Strategian onnistumista arvioidaan vähintään kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanhallitus on 13.9.2021 § 169 päättänyt, että Juupajoen kunta aloittaa uuden kuntastrategian valmistelun siten, että uusi strategia astuu voimaan 1.1.2023. Strategiatyöhön on varattu määräraha vuoden 2022 talousarviossa.

2.3 Juupajoen kunnan yleinen ja taloudellinen tilanne

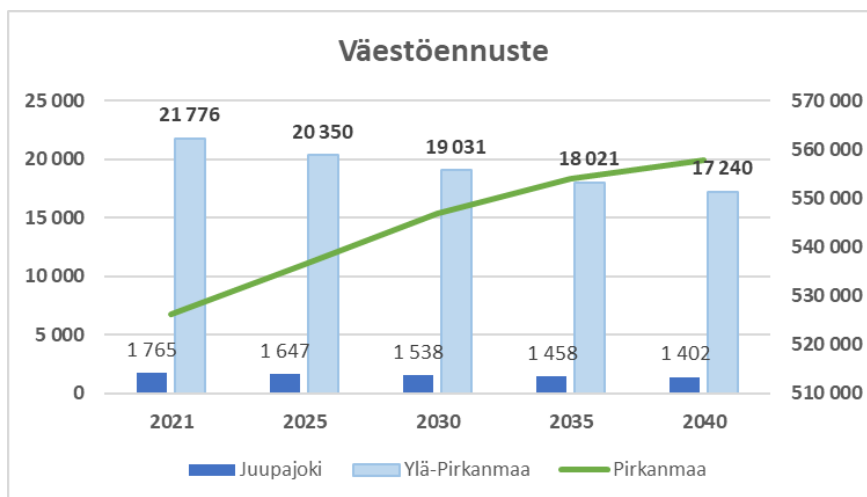
2.3.1 Väestökehitys

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio. Juupajoen väkiluvun kehitys 1987–2020 (Lähde: Tilastokeskus, Kuntien avainluvut).

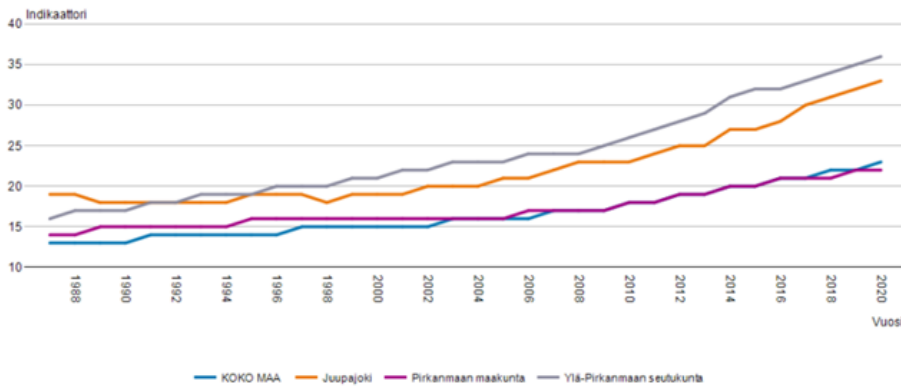
Ennusteiden mukaan 2021 Juupajoen kunnan väkiluku on 1765 asukasta, 2025 1647 asukasta, 2030 1538 asukasta, 2035 1458 asukasta ja 2040 1402 asukasta.

Kuvio. Väestöennuste 2020–2040 (Lähde: Tilastokeskus).

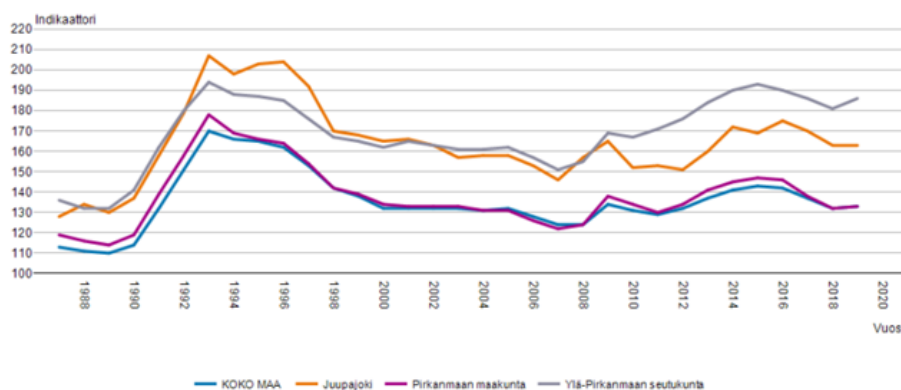
Edellä kuvatusta kaaviosta nähdään, että Juupajoen asukasluvun kehitys noudattaa hyvin pitkälle koko Ylä-Pirkanmaa kuntien asukaslukukehitystä.

Erityinen haaste niin Juupajoella kuin koko maassa on väestön ikääntyminen. Väestön ikääntymisen myötä erityisesti ikäihmisten palvelujen tarve kasvaa.

Kuvio. Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä 1987-2020 (%) (Lähde: Tilastokeskus, Kuntien avainluvut).

Ikääntyminen ja alhainen syntyvyys näkyvät myös Juupajoen taloudellisessa huoltosuhteessa, jossa lasketaan kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti.

Kuvio Taloudellisen huoltosuhteen kehitys 1987-2020 (Lähde: Tilastokeskus).

2.3.2 Työllisyystilanne Pirkanmaalla ja Juupajoella

Työllisyystilanneselvitys perustuu Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston syyskuun 2021 tilannekatsaukseen.

Pirkanmaalla oli syyskuun 2021 lopussa 22 987 työtöntä työnhakijaa. Työttömien määrä laski vuoden aikana 7 151 henkilöllä (28 %). Työttömyysaste oli kaikissa Pirkanmaan kunnissa laskenut edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattaessa. Ainostaan Vesilahdella alitettiin 6 prosentin työttömyysaste. Alle 7 prosentin työttömyysaste oli Juupajoella, Lempäälässä, Pirkkalassa, Pälkäneellä, Sastamalassa ja Ylöjärvellä. Korkeimmat luvut olivat Kuhmoisista ja Tampereella. Näissä kunnissa ylitettiin 11 prosentin työttömyysaste, Tampereella se oli 11,4 prosenttia.

Alue	Työvoima	Työttömyysaste %	Työttömät yhteensä	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Avoimet työpaikat
Juupajoki	757	6,1	46	...	24	7	20
Ylä-Pirkanmaan seutukunta yht.	8 800	7,5	656	60	326	194	280

Taulukko: Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat syyskuun 2021 lopussa. Lähde: Pirkanmaan työllisyyskatsaus 9/2021 Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

2.3.3 Kuntayhteistyö

Elinkeinojen kehittämistä ja hankeyhteistyötä on kuntien kesken toteutettu vuodesta 2013 lähtien sopimusperusteisesti.

PoKo ry on yksi 54:stä Manner-Suomessa toimivasta alueellisesta Leader-toimintaryhmästä. Juupajoki kuuluu PoKo ry:n toiminta-alueeseen yhdessä Ruoveden, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kanssa. Juupajoen kunta osallistuu PoKo ry:n uudelle ohjelmakaudelle 2021-2027.

Toisen asteen koulutuksen järjestämisen osalta Juupajoki kuuluu SASKY koulutuskuntayhtymään. Kuntayhtymän muut jäsenkunnat ovat Huittinen, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Keuruu, Kihniö, Kokemäki, Multia, Mänttä-Vilppula, Parkano, Punkalaidun, Ruovesi ja Sastamala. Juupajokea lähinnä olevat SASKY:n toimipisteet ovat Mänttä-Vilppulassa sijaitseva ammatillista koulutusta tarjoava Mäntän seudun koulutuskeskus (MSKK) sekä Ruoveden lukio.

Sosiaali- ja terveystalvet on 2015 alusta lähtien organisoitu Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen yhteisenä sosiaali- ja terveystalvetjen yhteistoiminta-alueena, jossa Mänttä-Vilppula toimii vastuukuntana ja talvetjen järjestäjänä. Sote -talvetjen tuottajana toimii Pihlajalinna Terveyst Oy. Vuoden 2018 alusta Juupajoen kunnan sosiaali- ja terveystalvetjen tuottaminen siirtyi Mänttä-Vilppulan ja Pihlajalinna ryhmittymän välisen sopimuksen piiriin, kun kunnan oman sopimuksen sopimuskausi päättyi. Talvetusopimus on voimassa vuoteen 2031 saakka. Talvetuiden järjestämistalvetuu siirtyy hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta.

Vuoden 2015 alussa aloitti toimintansa uusi ja laajempi ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue Tampereen, Kangasalan ja Valkeakosken ympäristöterveyden yt-alueiden yhdistyessä. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Tampere, Orivesi, Kangasala, Pälkäne, Juupajoki, Valkeakoski, Akaa ja Urjala. Tampereen kaupunki toimii yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana.

Vuoden 2018 alusta lukien Juupajoen kunta on hankkinut työllisyystalvetlut sopimusperusteisesti Mänttä-Vilppulan kaupungilta. Juupajoen lakisäätelsten työllisyystalvetlutjen hoitaminen on organisoitu siten Mänttä-Vilppulan toimesta 1.1.2018 lukien. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Juupajoen kunnanhallitus päätti 4.11.2019 § 111 kokeiluun hakeutumisesta osana Pirkanmaan kuntien yhteistä hakemusta. Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021 ja kestää 30.6.2023 saakka. Työllisyyden kuntakokeilussa osa työttömistä työnhakijoista siirtyi oman kotikuntansa työllisyystalvetlutjen asiakkaisiksi. Kokeilussa kotikunta, Juupajoen kohdalla Mänttä-Vilppulan kaupunki, vastaa TE-talvetlutiden eli julkisten työvoima- ja yritystalvetlutiden tarjoamisesta asiakkailleen.

Justiina Ateriatalvetlut Oy, Mänttä-Vilppulan kaupungin (osuus 83%) ja Juupajoen kunnan (osuus 17%) yhteinen ruokatalvetlutuyhtiö aloitti toiminnan tammikuussa 2019.

Vapaan sivistystalvetlön osalta kuntayhteistyötä tehdään Oriveden kaupungin kanssa yhteisen Oriveden seudun kansalaisopiston toimesta. Virtain kaupungin ylläpitämä Merikanto-opisto tuottaa seudulla musiikkiopisto ja taiteiden perusopetuksen talvetluta.

Etsivää nuorisotyötä hoidetaan myös Oriveden kaupungin kanssa solmitun sopimuksen perusteella molempien kuntien alueella.

Juupajoen alueella jätehuollosta vastaa Pirkanmaan jätehuolto Oy, jossa Juupajoen kunta on jäsenenä. Jätehuoltoviranomaisena toimii sopimusperusteisesti Tampereen kaupungin jätehuoltojaosto.

Ruoveden kunta ja Juupajoen kunta sopivat ympäristönsuojelun yhteistyöstä keväällä 2021. Ruoveden kunta ylläpitää ympäristötarkastajan virkaa ja Juupajoen kunta ostaa viranhaltijan työajasta 30 %. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

2.3.4 Kunnan talouden tilanne ja kehitys

Juupajoen kunnan taseessa on edellisiltä vuosilta kertynyttä ylijäämää 2.65 milj. euroa eli n. 1.476 €/asukas. Konsernitaseen kertynyt ylijäämä oli vuoden 2020 tilinpäätöksessä 2 932 000 euroa eli 1 633 euroa asukasta kohden.

Kunnan lainakanta oli vuoden 2020 lopussa 3 197 000 euroa. Yhtä asukasta kohden lainaa oli vuoden 2020 päättyessä 1 781 euroa. Ottaen huomioon kunnan asukasluvussa tapahtuneen laskun asukaskohtaisen lainakannan kehitys on hyvä. Konsernin lainakanta vuoden 2020 tilinpäätöksessä oli 7 093 000 euroa ja asukaskohtainen konsernilaina oli 4 436 €/asukas.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen määrän, joka jää käytettäväksi juoksevien menojen maksamisen jälkeen investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikatteen tulisi olla vähintään vuosipoistojen suuruinen ja tavoitetaso on nettoinvestointien määrä, joka on yleensä poistojen määrää suurempi.

2.4 Keskeiset tuloperusteet

2.4.1 Verotulot

Kuntaliiton mukaan kunnan saavat verotuloa talousarviovuonna 25,350 mrd.€ joka on prosentin enemmän kuin vuodelle 2021 ennustetaan. Vuosille 2023 ja 2024 kuntien saamat verotulot puolittuvat johtuen hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisestä.

Kuntaliiton syyskuun verotuloennusteen mukaan Juupajoen vuoden 2021 kunnallisveron muutos vuoteen 2020 verrattuna olisi +5,2 % (281.000 €).

Kunnallisveron nousu vuonna 2022 edelliseen vuoteen verrattuna olisi +1,5 %. Vuonna 2023 kunnallisveron tuoton ennustetaan laskevan edelliseen vuoteen verrattuna -51,9 % johtuen hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisestä. Vuonna 2024 kunnallisveron tuoton ennustetaan laskevan edelliseen vuoteen verrattuna -3,7%

Juupajoen yhteisöveron tuoton ennustetaan nousevan vuonna 2021 edellisen vuoteen verrattuna 36,2 % (+ 433.000 €). Näin suuri muutos johtuu vuonna 2020 tehdystä päätöksestä korottaa kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta 10 prosenttiyksiköllä vuonna 2021 johtuen käynnissä olevasta koronavirusepidemiasta. Vuonna 2022 yhteisöveron tuoton ennustetaan laskevan 25,5 %. Tämä johtuu siitä, että kuntien osuus yhteisöveron tuotosta palautetaan normaalille tasolle.

Vuonna 2023 yhteisöveron tuoton ennustetaan laskeva edelliseen vuoteen verrattuna 26,4 % ja vuonna 2024 lasku jatkuu 1,4 %. Suuret muutokset johtuvat hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisestä 2023.

Kiinteistöverolain mukaiset vaihteluvälit ovat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93–2,00
- vakituinen asuinrakennus 0,41–1,00
- muu asuinrakennus 0,93–2.00

Muiden rakennusten veroprosentti voidaan määrätä vaihteluvälin 0,93–2,00 rajoissa enintään 1,00 prosenttiyksikköä korkeammaksi kuin pääasiassa vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti tai jos näin laskettu veroprosentti on kunnanvaltuuston määräämää yleistä kiinteistöveroprosentti alempi, enintään kunnanvaltuuston määräämän yleisen kiinteistöveroprosentin suuruiseksi.

- rakentamaton rakennuspaikka 2,00–6,00

Kiinteistöverolain 13a §:n mukaan kunnanvaltuusto voi määrätä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentin, joka koskee sekä rakennusta että maapohjaa, poikkeavaksi kunnan yleisestä kiinteistöverosta. Veroprosenttia sovelletaan, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Käyttötarkoituksen määrittelee verottaja. Veroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00 %.

Koko maan painotetut keskimääräiset kiinteistöveroprosentit vuosina 2020-2021

	2020	2021
Yleinen kiinteistövero	1,08	1,11
Vakituinen asunto	0,50	0,51
Muu asuinrakennus	1,20	1,20

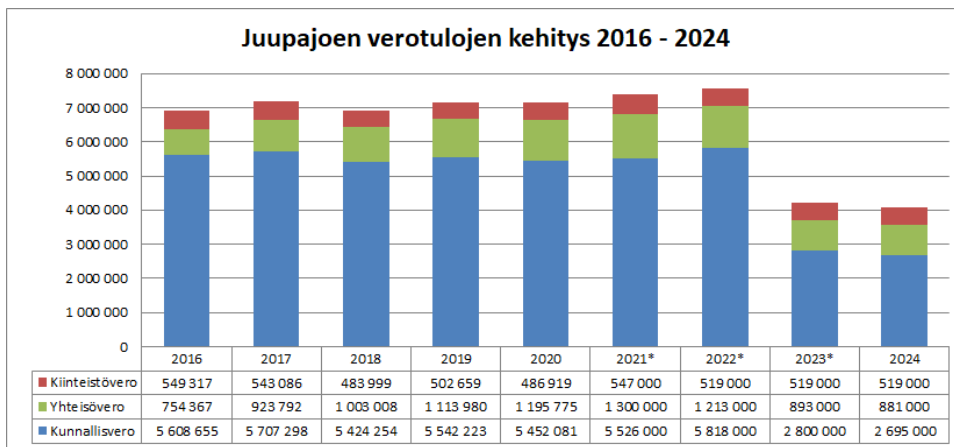
Juupajoen kunnan vahvistetut veroprosentit

	2021	2022
Kunnallisvero	21,0 %	21,0 %
Yleinen kiinteistövero	1,15 %	1,15 %
Vakituinen asunto	0,45 %	0,45 %
Muu asuinrakennus	1,05 %	1,05 %
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %	0,00 %

Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroa ei Juupajoella peritä.

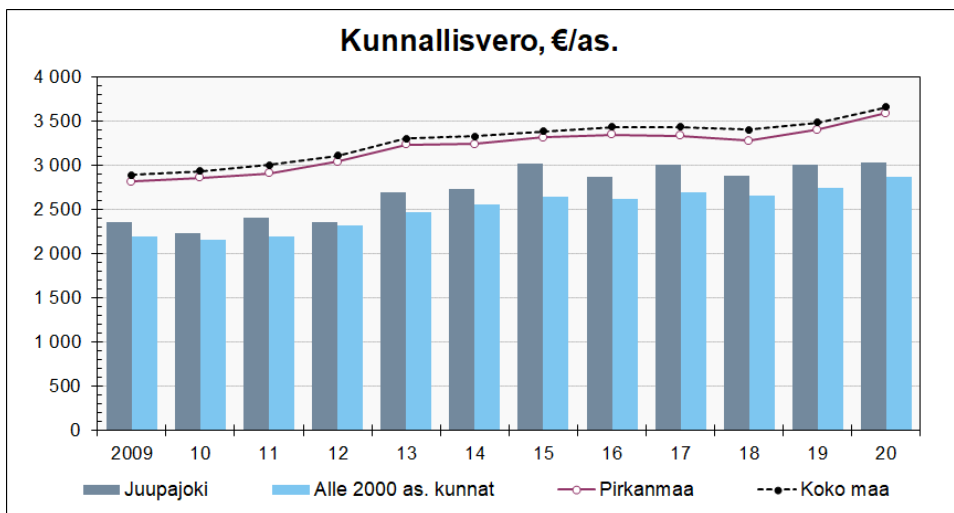
Yhden kunnallisveroprosentin tilitystuotto on Juupajoella noin talousarviovuonna 277.000 euroa. Juupajoen kunnan efektiivinen veroaste on vuonna 2021 13,94 % ja vuonna 2022 efektiivisen veroasteen ennustetaan olevan 14,00 % Efektiivinen veroaste on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Juupajoen kunnalle on arvioitu saatavan talousarviovuonna verotuloja 7.550.000 euroa. Ennuste on muodostettu Kuntaliiton veroennustekehikon pohjalta. Kunnallisverotuottoa on talousarvioon vuodelle 2022 arvioitu 5.818.000 euroa. Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän 1.213.000 euroa ja kiinteistöveroa 519.000 euroa.

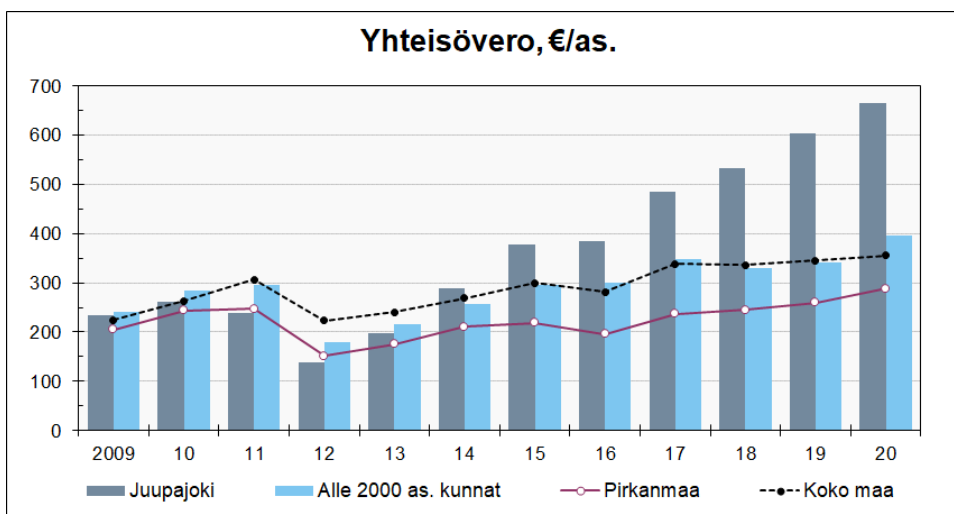

Kuvio. Juupajoen verotulojen kehitys vuosina 2015–2020 ja ennuste vuosille 2021–2024.

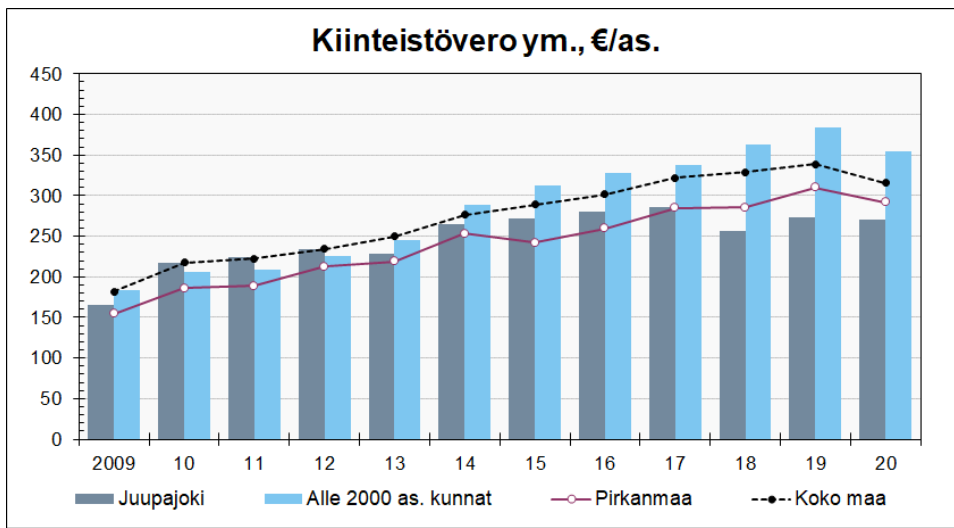
Seuraavissa kuvioissa on esitetty eri verolajien kehitys Juupajoen kunnassa euroa/asukas verrattuna alle 2000:n asukkaan kuntaryhmän, Pirkanmaan muiden kuntien ja Manner-Suomen kaikkien kuntien vastaaviin tietoihin (Lähde: Kuntaliitto/Tilastokeskus).

Kuvio. Juupajoen kunnan kunnallisvero euroa/asukas verrattuna 2000 asukkaan kuntaryhmän, Pirkanmaan muiden kuntien ja Manner-Suomen kaikkien kuntien vastaaviin tietoihin (Lähde: Kuntaliitto/Tilastokeskus).

Kuvio. Juupajoen kunnan yhteisövero euroa/asukas verrattuna 2000 asukkaan kuntaryhmän, Pirkanmaan muiden kuntien ja Manner-Suomen kaikkien kuntien vastaaviin tietoihin (Lähde: Kuntaliitto/Tilastokeskus).

Kuvio. Juupajoen kunnan kiinteistövero euroa/asukas verrattuna 2000 asukkaan kuntaryhmän, Pirkanmaan muiden kuntien ja Manner-Suomen kaikkien kuntien vastaaviin tietoihin (Lähde: Kuntaliitto/Tilastokeskus).

Kuvioista on nähtävissä, että Juupajoen kunnan kunnallisverojen ja yhteisöverojen asukaslukuun suhteutettu tulo on vertailukuntiin nähden hyvä. Sen sijaan kiinteistöverotuotto Juupajoella on vertailuryhmiä alhaisempi.

2.4.2 Valtionosuudet

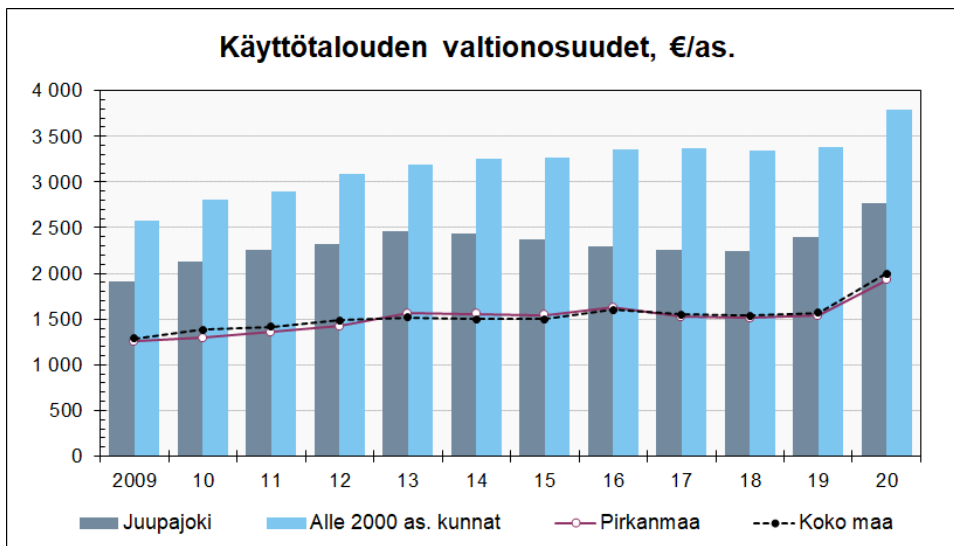
Valtionosuuksien tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuus koko maassa. Valtionosuusjärjestelmä muodostuu kustannuserojen kompensatiosta ja tulopohjan tasauksesta.

Kuntaliitto päivitti vuoden 2022 valtionosuuslaskelman 12.11.2021. Lopulliset päätökset vuoden 2022 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2021 lopussa.

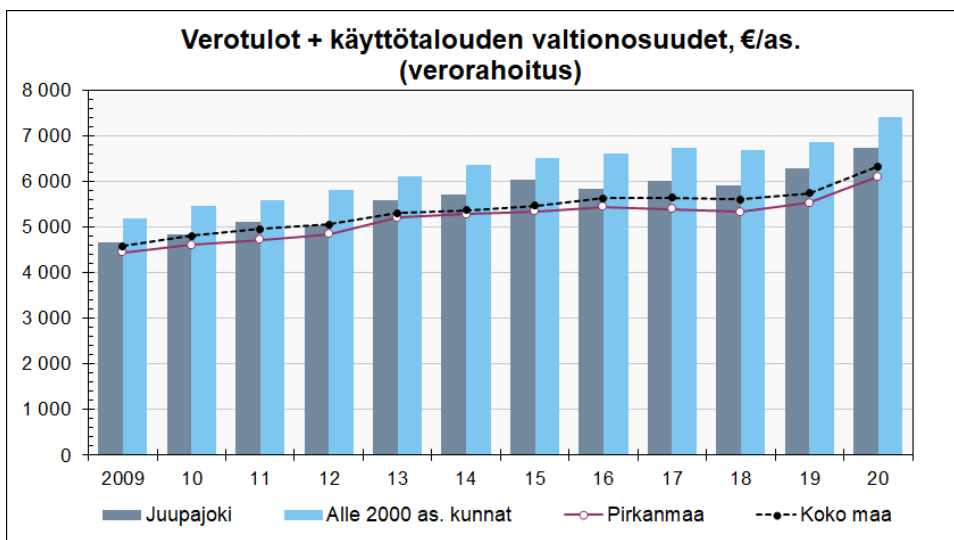
Kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2022 yhteensä noin 10,6 miljardia euroa ja kasvavat valtakunnallisesti noin 600 miljoonalla eurolla (6,1 %) vuodesta 2021. Kuntakohtaiset prosenttimuutokset vaihtelevat suuresti mm. väestökehityksestä. Kasvusta noin puolet tulee verotulomenetyksen kompensatiosta kasvun kautta. Valtionosuuksia korottavat muun muassa 2,5 prosentin indeksikorotus (188 M€), valtionosuuksien korotus (246 M€) sekä tehtävämuutokset (117 M€).

Valtionosuuksiin ei tehdä kustannustenjaon tarkistuksen mukaista korotusta eli se on tulkittava valtionosuusleikkaukseksi. Kilpailukyky sopimusleikkauksen muuttaminen pysyväksi pienentää kuntien valtionosuuksia 234 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 valtionosuuksissa ei ole enää koronatukia.

Valtionosuudet Juupajoella	TP 2020	TA 2021	Lopullinen 2021	TA 2022
Peruspalvelujen valtionosuus	5 412 053	5 058 200	5 073 421	5 191 330
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus	-434 688	-434 690	-455 578	-455 580
Yhteensä	4 977 365	4 623 510	4 617 843	4 735 750

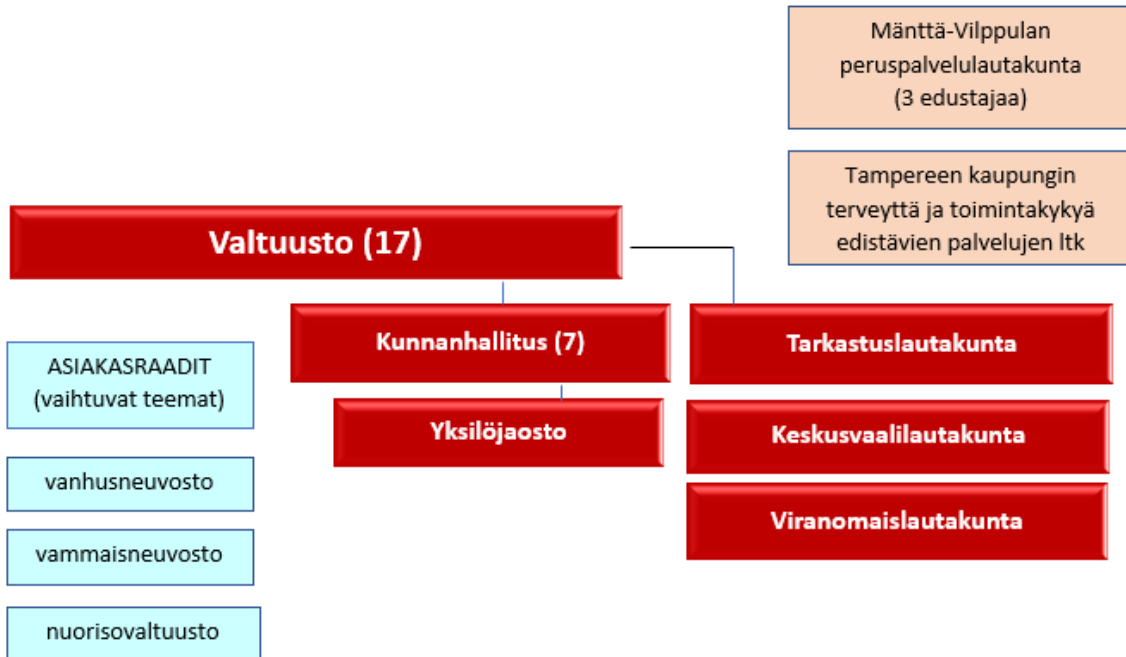
Kuvio: Käyttötalouden valtionosuuksien kehitys vv. 2009–2020 (Lähde: Kuntaliitto)

Kuvio: Verorahoituksen kehitys vv. 2009–2020 (Lähde: Kuntaliitto)

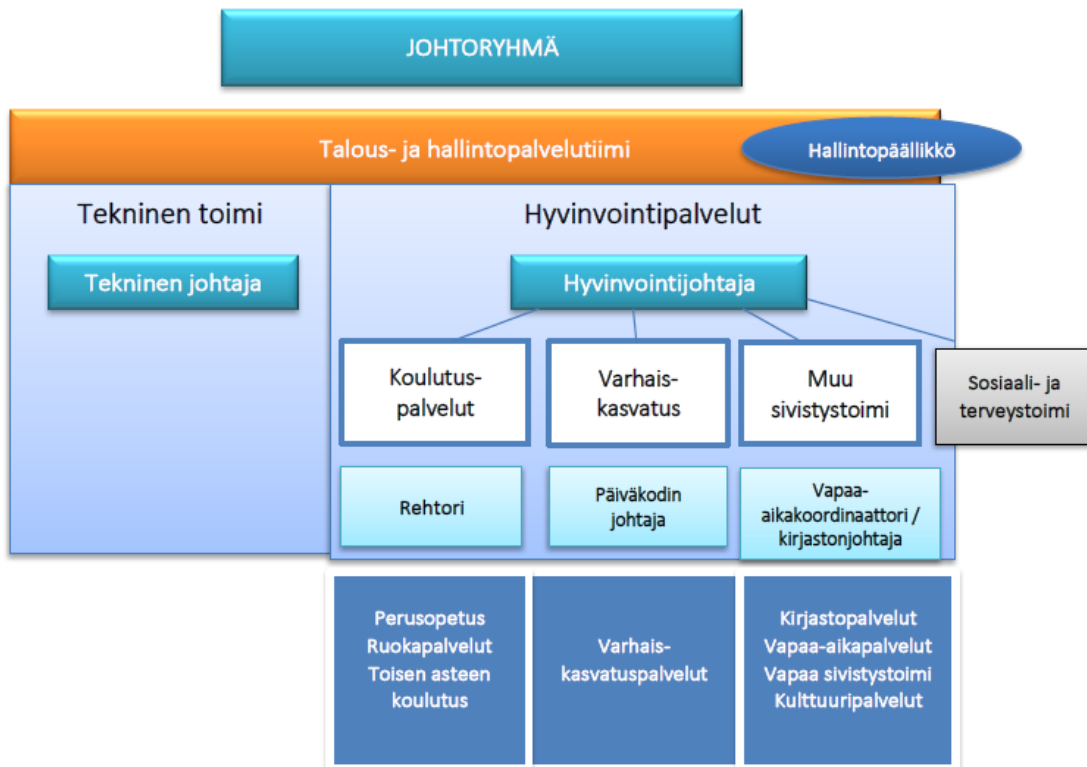
2.4.3 Juupajoen kunnan hallinto-organisaatio

Luottamushenkilöorganisaatio

Virasto-organisaatio

Johtoryhmä

2.4.4 Juupajoen kunnan konsernirakenne

Kunnan konsernirakenne ei ole muuttunut vuodesta 2020.

Kunnan omistusosuus kuntayhtymissä:

- Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 0,56 %
- Pirkanmaan liitto 0,52 %
- Sastamalan koulutuskuntayhtymä 0,98 %

Kunnan osuus osakkuusyhteisöissä:

- Juupajoen Lämpö Oy 50 %
- Kiinteistö Oy Juupajoen Koskiportti 47,40 %

Kunnan tytäryhteisöt ja omistusosuudet:

- Koskitalot Oy 100 %
- Kiinteistö Oy Kirjakoski 100 %
- Kiinteistö Oy Kopsamon Linna 50,43 %
- Asuntohankintayhtiö Juupas Oy 100 %

2.4.5. Tytäryhteisöjen tavoitteet talousarviovuodelle

Kuntalain 6 §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 25.9.2017 hyväksynyt kunnan konserniohjeet. Konserniohjeessa määritellään Juupajoen kunnan ja sen omistamien tytäryhteisöjen johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvistä toimintaperiaatteista. Tavoitteena on varmistaa kunnan omistajapoliittisten tavoitteiden ja strategioiden saavuttaminen sekä yhtenäistää toimintakulttuuri ja käytännöt koko konsernin tasolla.

Konserniohjeen tavoitteena on, että kunnan tytär- ja osakkuusyhteisöt, kuntayhtymät ja muut kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt toteuttavat valtuuston hyväksymiä ja asettamia tavoitteita. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Koskitalot Oy	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS2 2023 1000 €	TS3 2024 1000 €
Tuotot	488 244,00	478.500	472 000	432	400
Kulut	- 389 857,15	- 387.000	- 360 000	- 350	- 305
Toimintakate	98 386,85	91.500	112 000	82	95
Poistot	- 78 185,82		0	0	0
Netto	20 201,03	91.500	112 000	82	95

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Seuranta
Tilojen käytettävyys		
Asuntojen käyttöaste	80 %	Tilasto
Kiinteistöjen teknisen kunnan seuranta	Kiinteistöhuollon seuranta	Palaverit puhelimitse/sähköpostilla
Asuntokannan optimoinen	Tarpeettomien tilojen purkaminen	Rivikaarten purkutoimet käynnistyy, ARA:n purkuavustusta saatu 70%

Kiinteistö Oy Kirjakoski	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS2 2023 1000 €	TS3 2024 1000 €
Tuotot	25931,34	32 686	28 245	28	28
Kulut	- 19 392,06	- 28 630	- 26 245	- 26	- 27
Toimintakate	6 539,28	4 056	2 000	2	1
Poistot	0	0	0	0	0
Netto	6 539,28	4 056	2 000	2	1

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Seuranta
Tilat Nuorisotila 342,5 m ² Kirjasto 330,0 m ²		
Tilojen käyttöaste	100 %	Tilasto
Kiinteistöjen teknisen kunnan seuranta	Kiinteistöhuollon seuranta	Palaverit puhelimitse/sähköpostilla

Kiinteistö Oy Kopsamonlinna	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS2 2023 1000 €	TS3 2024 1000 €
Tuotot	33.810,00	33.180	33 000	33	33
Kulut	- 29.063,74	- 33.050	- 33 000	- 33	- 33
Toimintakate	4.746,26	130	0	0	0
Poistot	- 4.726,38	0	0	0	0
Netto	19,88	130	0	0	0

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Seuranta
Tilat: Koulu, Yksityiset asunnot 9 kpl	omistusosuus 50,43 %	
Investoinnit	Lämmitysjärjestelmän uusiminen Käyttövesisaneeraus	Suunnittelu- ja kartoitustyö tilattu

3 Taloussuunnitelman tehtävät

Kuntalain 13 luvun 110 §:stä löytyvät säädökset talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Lain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy myös taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että se toteuttaa kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Jos kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää säädettyssä määräajassa, voidaan käynnistää kuntalain 118 §:ssä säädetty erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan arviointimenettely.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota

Kuntalain taloutta koskeissa säännöksissä on kiinnitetty huomiota muun muassa kunnan talouden kestävyden turvaamiseen ja pitkän aikavälin vastuunkannon korostamiseen. Muun muassa kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu, alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu koskemaan myös kuntayhtymiä.

Kunnan taloussuunnittelun ja kirjanpidon tavoitteina on

- korostaa valtuuston päätösvaltaa toiminnan ja talouden suunnittelussa
- kytkeä talousarvio pitkän aikavälin taloussuunnitteluun,
- osoittaa keinot kokonaistalouden tasapainottamiseksi,
- sitoa toiminta ja talous yhteen,
- antaa oikea kuva kunnan taloudesta,
- osoittaa kunnan taloudellinen tuloksen muodostuminen sekä rahoitustarpeen kattamiskeinot ja
- parantaa vertailtavuutta muihin talousyksikköihin.

Kunnan talousarviolla ja taloussuunnitelmalla on kolme päätehtävää:

1. asetetaan palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet.
2. talousarvioon ja taloussuunnitelmaan budjetoidaan menoja ja tuloja koskevat arviot eri tehtäville ja hankkeille. Talousarviovuoden osalta arviot ovat sitovia määrärahoja ja tuloarvioita.
3. talousarviossa ja taloussuunnitelmassa osoitetaan, miten varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan.

Talouden tasapainon tärkein arviointikriteeri on vuosikate. Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä.

Perusoletus on, että tulo-rahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Poistot taas kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot (korvausinvestoinnit), kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan tai vähentää toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa. Jos vuosikate jää negatiiviseksi, tulo-rahoitus ei riitä edes juokseviin menoihin.

Kuntaliitto on määritellyt seuraavat kriteerit tulo-rahoituksen riittävyyden eli vuosikatteen tason arvioinnille:

1. Vahva talous. Vuosikate riittää investointien nettomenon ja lainojen lyhennysten rahoittamiseen.
2. Tasapainossa oleva talous. Vuosikate riittää lainojen lyhennysten ja suunnitelman mukaisten poistojen eli korvausinvestointien rahoittamiseen.
3. Hyväksyttävän alarajalla oleva talous. Vuosikate on yhtä suuri kuin suunnitelman mukaiset poistot eli vuosikate riittää korvausinvestointien, mutta ei kokonaan lainojen lyhennysten rahoittamiseen.
4. Heikkenevä talous. Vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos poistojen jälkeen negatiivinen. Tällöin vuosikatella ei pystytä rahoittamaan suunnitelman mukaisia poistoja kokonaan eikä lainojen lyhennyksiä ollenkaan.
5. Kriisitalous. Vuosikate on negatiivinen, jolloin käyttö- ja rahoitusmenojen rahoittamiseen joudutaan ottamaan vierasta pääomaa.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikkommat ja jos ne ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet säädetyt raja-arvot.

Kuntalain 13 luvun 118 §:ssä on määrittely erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Arviointimenettely on laajennettu koskemaan uuden kuntalain myötä myös kuntakonserneja ja kuntayhtymiä. Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos **vähintään toinen seuraavista edellytyksistä täyttyy:**

1. kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädetyssä määräajassa.
2. jos asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:
 - kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen,
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti,
 - asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla sekä
 - kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

3.1 Talousarvion sitovuus, täytäntöönpano ja seuranta

Kunnanvaltuusto määrää, kuinka talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan toimielimiä ja viranhaltijoita. Käyttötalousoosassa valtuusto myöntää toimielimille määrärahat ja asettaa toiminnalliset tavoitteet vastuualueittain. Käyttötalousoosa on kunnanhallitusta ja lautakuntaa sitova valtuuston vahvistamalla tulosaluetasolla.

Kunnan vesilaitos on eriytetty kunnan tilinpidosta vesihuoltolain säädösten mukaisesti.

Talousarvioon varattua määrärahaa ei saa ylittää ilman valtuuston hyväksyntää. Talousarvion toimintamenot käsittävät sekä ulkoiset että sisäiset menot. Määrärahat ovat talousarviossa bruttomääriä. Samoin tulosalueittain toimintatulot ovat sitovia ja niiden kertyminen on kyseisen vastualueen vastuulla. Tavoitteet ovat tässä talousarviossa perusteluluonteisia. Talousarvioon on liitetty lista toiminnan tili- ja vastuuvuvelloisista viranhaltijoista. Investoinnit ovat sitovia hankkeittain.

Talousarvion toteutumisen seuranta tehdään kunnanhallitukselle kolme kertaa vuodessa 30.4., 30.6. ja 30.9. tilanteiden mukaan. Kunnanhallitukselle ja valtuustolle raportoidaan merkittävistä poikkeamista tavoitteiden toteutumisessa tai määrärahojen käytössä sekä esitetään poikkeamisen syyt. Valtuusto voi hyväksyä talousarviovuoden aikana muutoksia talousarvioon. Muutostarpeista tulee tehdä perusteltu esitys kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle välittömästi, kun on arvioitavissa kustannusten kokoaminen yli varatun määrärahan tai poikkeama hyväksytyistä tavoitteista, eikä ylitystä voida kattaa toimintaa muuttamalla.

Laskujen hyväksyjä on vastuussa laskun oikeellisuudesta, tavaransaannista, palvelun ostamisesta ja määrärahan riittävydestä. Tavaroiden ja palvelujen hankintarajat (määrärahojen puitteissa) ovat seuraavat:

- Kirjaston johtaja ja vapaa-aikakoordinaattori voivat päättää enintään 5.000 eur hankinnoista määrärahojen puitteissa ja talousarvio-ohjeiden mukaisesti
- Rehtori ja päiväkodin johtaja voivat päättää enintään 20.000 eur hankinnoista,
- vastuualue-esimies (kunnanjohtaja, hyvinvointijohtaja, tekninen johtaja) voi päättää enintään 50.000 eur hankinnoista ja
- toimielin päättää yli 50.000 eur hankinnoista.

Hankintapäätöksistä on tehtävä asianmukaiset viranhaltija-/toimielinpäätökset perusteluineen ja valitusosoituksineen.

Kuntalain mukaan kriisikuntamenettely perustuu kunnan taseen kertyneen alijäämän lisäksi myös kuntakonserneja koskeviin tietoihin. Kuntalain 118 §:n mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää kuntakonsernin taseen kertyneen alijäämän tai muiden rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta kuvaavien kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnuslukujen perusteella. Kuntalain mukaan vuodesta 2015 lähtien kunnan taseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien ilman mahdollisuutta taloussuunnitelmassa lykätä alijäämän kattamista myöhempään ajankohtaan.

Tämän johdosta talousarviovuoden aikana on tarpeen seurata aikaisempaa aktiivisemmin myös kuntakonsernin yhtiöiden talouden tilaa. Kunnanhallitukselle tehtäviin raportointeihin (30.4., 30.6. ja 30.9. tilanteiden mukaan) lisätään myös konserniyhtiöiden taloustilanneraportit. Lisäksi kuntakonserniyhtiöiden hallintoon nimettyjen kunnan edustajien tulee raportoida kunnanhallitukselle yhtiöiden toiminnasta ja taloudesta säännönmukaisesti vähintään neljä kertaa vuodessa sekä aina, kun yhtiöiden toiminnassa tai taloudessa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

JUUPAJOEN KUNNAN TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023 – 2024

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 2023	TS3 2024
Toimintatuotot	1 905 760	1 951 970	1 895 590	-2,9	2 052	2 052
Toimintakulut	-12 866 750	-13 336 470	-13 559 100	1,7	-6 395	-6 395
Toimintakate	-10 960 990	-11 384 500	-11 663 510	2,5	-4 343	-4 343
Verotulot	7 134 775	7 373 000	7 550 000	2,4	4 212	4 095
Valtionosuudet	4 977 365	4 623 510	4 735 750	2,4	710	676
Rahoitustuotot ja -kulut	35 619	-10 900	-12 600	15,6	-13	-13
Vuosikate	1 186 769	601 110	609 640	1,4	566	415
Poistot ja arvonalentumiset	-966 585	-541 690	-564 400	4,2	-564	-564
Tilikauden tulos	220 184	59 420	45 240	-23,9	2	-149
Poistoeron muutos	10 571	10 500	10 500		11	11
Tilikauden yli-/alijäämä	230 755	69 920	55 740	-20,3	12	-139

Luvut sisältävät sisäiset erät.

KÄYTTÖTALOUSOSA

4 Hallintopalvelut

Vastuualueen esimies: kunnanjohtaja Jyri Lammela

Hallintopalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat kunnan demokratiapalvelut, keskitetyt tukipalvelut sekä kunnan elinvoiman kehittämistoiminnot ja kuntakonsernin toiminnot.

4.1 Konsernihallinto

Tulosalueen esimies: kunnanjohtaja Jyri Lammela

KONSERNIHALLINTO	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Toimintatuotot	111 695,56	107 000	56 000	-47,7	56	56
Toimintakulut	-901 515,34	-1 093 960	-1 045 620	-4,4	-1030	-1030
Toimintakate/Jäämä	-789 819,78	-986 960	-989 620	0,3	-974	-974
Poistot ja arvonalentumiset	-25 819,20	-26 720	-20 540	-23,1	-21	-21
TILIKAUDEN TULOS	-815 638,98	-1 013 680	-1 010 160	-0,3	-995	-995

Palvelukuvaus

Konsernihallinto vastaa kunnanvaltuuston sekä kunnanhallituksen päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä avustaa kunnanhallituksen puheenjohtajaa tälle hallintosäännössä annettujen tehtävien osalta, avustaa kunnanjohtajaa kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon johtamisessa sekä toiminnan ja talouden johtamisessa.

Kunnanvaltuusto

Kuntalain mukaan valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Tässä ominaisuudessa se päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä kunnan toiminta-ajatuksen ja strategian pohjalta. Tulosalueen menot pitävät sisällään valtuuston kokouspalkkiot, koulutuskulut, ansionmenetykset- ja matkakorvaukset, seminaarikulut sekä muut luottamushenkilöiden toimintaan liittyvät kulut.

Talousarvioon 2018 otettiin käyttöön Tenavattonni tukemaan syntyvien lapsien määrän kasvua. Vuoden 2022 talousarvioon on varattu tenavattonnin maksamiseen 50.000 euron määräraha. Valtuusto päätti 9.11.2020, että Tenavattonnia ei makseta enää vuoden 2021 jälkeen syntyville lapsille. Kaikki lapset, jotka ovat syntyneet kunnanhallituksen 15.4.2019 tekemän päätöksen mukaisesti Juupajoella vuosina 2018-2021 tulevat saamaan Tenavattonnin enintään viiteen ikävuoteen saakka, mikäli pysyvät Juupajoen kunnan asukkaana ja henkikirjoilla, kuten myös vähintään toinen huoltajista.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Vaalit

Vaalien järjestäminen kuuluu kunnan tehtäviin. Valtiollisten vaalien järjestämistehtäviin kunta saa valtiolta korvausta. Talousarviovuonna järjestetään Aluevaalit sunnuntaina 23. tammikuuta 2022.

Tarkastustoimi

Hallinnon ja talouden tarkastamista varten kunnassa on valtuuston nimeämä tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet valtuuston päättämällä tavalla ja onko sisäinen valvonta riittävää sekä tutkia tilinpäätöksen sisältämän tiedon oikeellisuus ja riittävyys. Tilintarkastuspalvelusopimus on BDO Auditor Oy:n kanssa.

Hallintotoimi

Kunnan hallintotoimen tehtävänä on tuottaa kunnan toimielimille ja kuntaorganisaatiolle keskitettyjä hallinto- ja toimistopalveluja sekä kuntalaisille ja muille tahoille yleisiä neuvontapalveluja.

Tulosityksikön toimintaan kuuluu myös työnantajan ja työntekijän välinen yhteistoiminta, työterveyshuolto ja tyky-toiminta. Kunnan työsuojelupäällikkönä toimii tekninen johtaja Pekka Maasilta. Kunnan yhteistoiminta- ja työsuojelutoimielin on yhdistetty vuoden 2014 alusta.

Yhteistyötoimikunnan kokoonpano on seuraava:

- kunnanhallituksen edustajat:
 - o hallituksen puheenjohtaja Pekka Rae ja
 - o kunnanhallituksen jäsen Lauri Sähä
- työsuojeluvaltuutetut
 - o Sami Palsinajärvi
 - o Heli Majaniemi
- JHL:n edustaja Niina Honkala
- Juko:n edustaja Niko Oksa
- kunnanviraston henkilökunnan edustaja Mervi Korhonen
- kunnanjohtaja Jyri Lammela
- työsuojelupäällikkö Pekka Maasilta

Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen tehtävänä on turvata ja kehittää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä paikkakunnalla. Toiminnalla ylläpidetään ja kehitetään paikkakunnan yritysten kilpailukykyä sekä edesautetaan uuden yritystoiminnan syntymistä. Käytännön tehtävinä on mm. antaa konkreettista yrittäjäneuvontapalvelua, edistää yritysyhteistyötä, välittää alueen yrityksille tarkoituksenmukaista asiantuntijapalvelua sekä toteuttaa elinkeinoelämää kehittäviä hankkeita

Elinkeinotoimen tulosityksikköön sisältyy mm. elinkeinotoimi ja hankeyhteistyö, asiointi- ja palveluliikenne sekä maataloushallinto.

Maataloushallinnon osalta Juupajoki kuuluu yhteistoiminta-alueeseen, jossa isäntäkuntana on Orivesi. Muut yt-alueen kunnat ovat Tampere, Pälkäne ja Kangasala. Koko yt-alueella on 724 maatilaa, joista Juupajoella 78. Juupajoen maaseutuasiamiehen (osa-aikainen virka) työpanosta myydään em. yhteistoiminta-alueelle.

Joulukuussa 2019 käynnistynyt Pirkanmaan junapilotti toi Juupajoelle kaksi uutta junavuoroa. Nämä vuorot ovat toistaiseksi jääneet aikatauluun, vaikka pilotti on jo päättynyt.

Pirkanmaan ELY-keskuksen joukkoliikenteen palvelutason määrittelyn 2020–2023 mukaisesti ELY-keskuksen joukkoliikennehankinnoissa rahoituksen peruseriaatteet muuttuvat vuoden 2021 alusta alkaen. Ylikunnallisessa liikenteessä kuntaosuus 30 % jaetaan sopimuksen reiteittäin ja vuoroittain tasan niiden kuntien kesken, joita liikenne palvelee. Tampere - Orivesi – Juupajoki – Mäntä-Vilppula –reitin, Virrat- Ruovesi -Orivesi -Tampere -reitin ja kesävuorojen **Virrat – Orivesi – Ruovesi** osalta Juupajoen kunnan maksuosuus on vuonna 2022 16 100€

Yksi kuntien kärkitehtävistä on kehittää elinkeinopolitiikkaa ja vahvistaa yritys ympäristön toimivuutta ja vetovoimatekijöitä. Alueen hyvinvointi edellyttää työpaikkoja ja terve kuntatalous veronmaksukykyisiä yrityksiä ja yksityisiä kansalaisia. Näihin haasteisiin vastaaminen edellyttää uusien yhteisten toimintamuotojen ja -mallien kehittämistä. Yksin toimiessaan kuntien resurssit ovat hyvin rajalliset ja haasteisiin vastaamiseksi tarvitaankin kuntien välistä yhteistyötä.

Hulippaankylän Pienviljelijäyhdistys r.y. toteuttaa tietoliikenneyhteyksien parantamista valokuitukaapeloinnin avulla Lylyn ja Pirttikankaan kylien alueella. Kyläyhdistys on saanut hankkeelle rahoitusta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta Manner-Suomen maaseudun kehittämissuhteen kautta.

Hulippaankylän Pienviljelijäyhdistys r.y. on kilpailuttanut valokuidun rakennusurakan ja rakentajaksi valittiin ElmoNet Oy. Rakentaminen toteutetaan yhteisrakentamisena sähköyhtiö Elenia Oyj:n kanssa, joka puolestaan parantaa sähkönjakelun toimitusvarmuutta maakaapelioimalla keskijänniteverkkoa. Kaapeloinnit ja keskusten asennukset valmistuvat vuoden 2021 loppuun mennessä ja koko hanke valmistuu keväällä 2022.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalveluilla tarkoitetaan sellaisia palveluita, joiden keskeisenä tavoitteena on kuntalaistensa työelämävalmiuksien edistäminen tai työllistyminen. Vuodesta 2018 Juupajoen työllisyyspalvelujen järjestäjänä on toiminut Mänttä-Vilppulan kaupunki. Tulosalueelle on varattu erikseen määräraha koululaisten kesätyöllistämistä varten.

Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021 ja kestää 30.6.2023 saakka. Työllisyyden kuntakokeilussa osa työttömistä työnhakijoista siirtyi oman kotikuntansa työllisyyspalvelujen asiakkaiksi. Kokeilussa kotikunta, Juupajoen kohdalla Mänttä-Vilppulan kaupunki, vastaa TE-palveluiden eli julkisten työvoima- ja yritys palveluiden tarjoamisesta asiakkailleen.

Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilun asiakkaiksi siirtyivät työttömät työnhakijat, työllistettynä olevat ja työllistymistä edistävissä palveluissa olevat työnhakijat, joiden kotikunta on kokeilualueella ja jotka

- eivät täytä ansiopäivärahan saamisen edellytyksiä tai
- ovat alle 30-vuotiaita, maahanmuuttajia tai vieraskielisiä henkilöitä.

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli on yksi hallituksen suurista työllisyysuudistuksista. Pohjoismaisessa työvoimapalvelumallissa työnhakija hakisi työtä omatoimisesti ja saisi työnhakuunsa yksilöllistä tukea entistä aikaisemmassa vaiheessa ja tiiviimmin

Toiminnalliset tavoitteet	Tavoitetaso 2022	Seuranta
Kunnan verkkosivujen uudistus	Verkkosivujen uudistaminen - projektin läpivienti vuoden 2022 aikana.	Toteutuu / ei toteutunut
Työllisyyden ylläpitäminen	Työllisyysasteen pitäminen 9/2021 (6,1%) tasolla tai parantaminen.	Pirkanmaan työllisyyskatsaus
Kaikki kunnan 16-18-vuotiaat nuoret saavat kesätyöjakson	Kaikille halukkaille nuorille (16 - 18) tarjotaan 2 viikon työjakso kunnan tai sote-kumppanin työpisteissä	Kesätyöpaikan saaneiden määrä
Kaikki kunnan 16-18-vuotiaat nuoret saavat kesätyöjakson	Rekrytointiprosessia kehitetään sujuvaksi ja tasapuoliseksi	Tyytyväisyyskysely kesätyöntekijöille

Tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Valtuuston kokoukset	3	4	5
käsiteltäviä asioita	27	20	20
Hallituksen kokoukset	11	11	11
käsiteltäviä asioita	128	125	125
Tarkastuslautakunnan kokoukset	3	3	3
Keskusvaalilautakunnan kokoukset		7	7
Tilojen lukumäärä	78	78	78
Jaettuja maataloustukia	1,7 milj.€	1,8 milj.€	1,8 milj.€
Hallinnon henkilökunta 31.12.	6	6	6

5 Hyvinvointipalvelut

Vastuualueen esimies: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

HYVINVOINTIPALVELUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Toimintatuotot	475 791,42	656 250	588 120	-10,4	744	744
Toimintakulut	-10 765 553,14	-11 031 420	-11 110 570	0,7	-4 118	-4 118
Toimintakate/Jäämä	-10 289 761,72	-10 375 170	-10 522 450	1,4	-3 374	-3 374
Poistot ja arvonalentumiset	-9 384,04	-5 060	-19 500	285,4	-20	-20
TILIKAUDEN TULOS	-10 299 145,76	-10 380 230	-10 541 950	1,6	-3 394	-3 394

Hyvinvointipalveluihin sisältyvät kunnan koulutuspalvelut, varhaiskasvatus, muut sivistyspalvelut sekä sosiaali- ja terveystoimi.

Kuntalaisen hyvinvointi on kuntien tärkein tavoite, joka on kirjattu kuntalain ensimmäiseen pykälään. Hyvinvointi merkitsee jokaiselle kuntalaiselle erilaisia asioita. Kuntien laaja tehtäväkenttä takaa kuitenkin monipuolisen alustan, jossa asukkaiden hyvinvointia edistetään.

Tulevana talousarviovuonna 2022 jalkautetaan tuore hyvinvointikertomus ja -suunnitelma käytäntöön ja valmistaudutaan hyvinvointialueen syntyyn. Erityisen tärkeää on valmistella edunvalvontaa tulevaisuuden tarpeisiin vastaavaksi.

5.1 Hyvinvointitoimi

Tulosalueen esimies: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

HYVINVOINTITOIMI	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Toimintatuotot	19,26					
Toimintakulut	-93 125,41	-105 570	-104 760	-0,8	-105	-105
Toimintakate/Jäämä	-93 106,15	-105 570	-104 760	-0,8	-105	-105
TILIKAUDEN TULOS	-93 106,15	-105 570	-104 760	-0,8	-105	-105

Hyvinvointitoimi sisältää hyvinvointipalveluiden hallinnon. Hallinnon tehtävänä on tuottaa hyvinvointitoimen tarvitsemat toimistotehtävät. Hallinnon menoihin kuuluu myös muita yleisiä hallintomenoja. Hallinnon talousarvioon on sisällytetty lisäksi toisen asteen koulutukseen liittyvät eläkevakuutusmaksut sekä sivistystoimen osuus varhaiseläkemaksuista (varhe), oppilashallintojärjestelmän ohjelmien (MultiPrimus, Wilma, Kurre) ylläpitokustannukset ja toisen asteen koulutuksen opiskelijahuoltolain mukaisten palveluiden kustannukset.

5.2 Sosiaali- ja terveystoimi

Tulosalueen esimies: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Toimintatuotot	48 806,02	186 410	88 410	-52,6	244	244
Toimintakulut	-7 183 881,41	-7 290 850	-7 394 050	1,4	-401	-401
Toimintakate/Jäämä	-7 135 075,39	-7 104 440	-7 305 640	2,8	-157	-157
TILIKAUDEN TULOS	-7 135 075,39	-7 104 440	-7 305 640	2,8	-157	-157

Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteena on tukea ja ylläpitää yksilöiden ja perheiden hyvinvointia ja itsenäistä toimintakykyä. Sosiaali- ja terveydenhuollon vastuualue käsittää sosiaali- ja terveystoimien hallinnon, sote-kiinteistöt sekä yhteistoiminta-alueen kautta järjestetyt sote-palvelut. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Vuoden 2015 alusta käynnistyi Mänttä-Vilppulan kaupungin kanssa muodostettu sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alue, jonka vastuukuntana toimii Mänttä-Vilppula. Mänttä-Vilppulan kaupunki kilpailutti keväällä 2016 sote -palvelunsa siten, että uusi palvelusopimus tuli voimaan 1.8.2016 ja sopimus kattaa koko yhteistoiminta-alueen mukaan lukien Juupajoen alueen. Sopimus laajeni kattamaan Juupajoen kunnan alueen 1.1.2018 lukien, kun Juupajoen oman sote-sopimuksen voimassaolo päättyi. Mänttä-Vilppulan sopimus on tehty 15 vuodeksi eli vuoteen 2031 saakka.

Palveluiden vastuullisena tuottajana toimii Pihlajalinna-konserniin kuuluva Mäntänvuoren Terveys Oy, joka on kaupungin ja Pihlajalinna Oy:n perustama yhtiö.

Yhteistoiminta-alueella toimii sopijakuntien yhteinen toimielin peruspalvelulautakunta, joka on 7 jäseninen (4 Mänttä-Vilppula + 3 Juupajoki). Lautakunta kuuluu Mänttä-Vilppulan hallinto-organisaatioon. Sopijakuntien kuntajohtajilla ja hallitusten puheenjohtajilla on lautakunnan kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Peruspalvelulautakunnalla on lisäksi yksilöjaosto, joka päättää yksilöasioiden muutoksenhauista ja muista sille määrättyistä tehtävistä. Jaostossa on 3 jäsentä (2 Mänttä-Vilppula + 1 Juupajoki).

Peruspalvelulautakunnan vastuulla on palvelusopimuksen toteutumisen valvonta. Lisäksi sopimukseen sisältyy tilaajan ja tuottajan edustajista koostuva yhteinen ohjausryhmä. Palvelujen laillisuusvalvonnasta vastaavat palvelujohtaja (sosiaalihuollon valvonta) ja hallintoylilääkäri (terveyspalvelujen valvonta). Hallintoylilääkärin palveluja myydään Parkanon kaupungille.

Palveluntuottajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti kunnassa toimii kunnan ja palveluntuottajan yhteinen ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtävänä on sopimuksen toteutumisen ohjaus ja valvonta. Juupajoen ohjausryhmän toiminta päättyi vuoden 2017 lopussa. Vuoden 2018 alusta lukien Mänttä-Vilppulan ohjausryhmään nimettiin kaksi Juupajoen kunnan edustajaa, hyvinvointijohtaja ja kunnanhallituksen jäsen. Kesäkuussa 2021 ohjausryhmän kokoonpano muuttui siten, että kunnan edustajina toimivat kaksi luottamushenkilöä.

Palveluiden tilaus

Vastuualue sisältää palvelutilauksen lisäksi peruspalvelulautakunnan, sote-hallinnon, sosiaaliamiehen sekä kaupungille kertyvät terveyspalvelujen tulot.

Henkilöstöstä vastuualue sisältää palvelujohtajan, hallintoylilääkärin, toimistosihteerin ja kouluttajalääkärin sekä koulutuksessa olevien lääkäreiden palkat. Lääkärien palkat peritään Mäntänvuoren Terveys Oy:ltä.

Hallintoylilääkärin palvelujen myynti Parkanon kaupungille on huomioitu tulona. Lisäksi on huomioitu hallintoylilääkärin sijaistaminen tartuntatautilääkärin tehtävien osalta.

Palvelutilaukseen on huomioitu indeksikorotuksena Juupajoen osalta 2,1%. Ateriapalvelut (Justiina Oy) on talousarvioon sisällytetty palvelusopimuksen lisäksi. Talousarvioesitykseen on sisällytetty menojen vähennyksenä 200 000€ koko yhteistoiminta-alueelle kohdentuen kiirevastaanoton supistamiseen yöaikana ja neuvolatoiminnan supistamiseen. ICT-palvelut on budjetoitu vuoden 2021 talousarvion tasolla.

Vuoden 2022 toiminta painottuu hyvinvointialueelle siirtymisestä aiheutuviin tehtäviin. Toimintaa kehitetään edelleen PirSOTE-hankkeisiin osallistumalla yhteistyössä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa.

Juupajoen kunnassa toimii lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto sekä rintamaveteraaniasioiden neuvottelukunta. Hyvinvointijohtaja toimii näissä molemmissa sihteerinä.

Alla olevissa taulukoissa on Mänttä-Vilppulan kaupungin peruspalvelulautakunnan 26.10.2021 hyväksymät sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022.

Toiminnalliset tavoitteet 2022

Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asukasdemokratian aktiivinen kehittäminen	Otetaan asiakkaat mukaan tasavertaisiksi toimijoiksi	Asiakasfoorumien ja -neuvostojen kokoontumiskerrat. Tehtyjen suuntimien lukumäärä	Määrä kasvaa Määrä kasvaa	
Asiakastyytyväisyyden kohentaminen	Asiakkaat pitävät palvelua hyödyllisenä ja kohtelua sekä toimintaa hyvänä	Tehdyt kantelut ja muistutukset. Potilas- ja asiakastyytyväisyysmittausten tulokset, NPS-luku	Määrä vähenee NPS-luku yli 70	
Saavutettavuus ja sujuva asiointi	Digitalisaation suomia mahdollisuuksia hyödynnetään	Elintapaohjauksen digitaalinen palvelutarjotin otetaan käyttöön. Palvelun sisältöjä laajennetaan ja lisätään. Terveyssovelluksen latausten ja etävastaanottojen määrä	Sisältöjen laajeneminen ja lisääntyminen. Määrä kasvaa	

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden vastuualue sisältää lastensuojelun, sosiaalityön, sosiaalipäivvystyksen, asumisen ostopalvelujen tulot sekä sosiaalihuoltolain mukaiset tukipalvelut perheille.

Lastensuojelun osalta vuoden 2022 alusta edellytetään, että sosiaalityöntekijän asiakasmäärä on enintään 35 asiakasta/työntekijä. Tämä edellyttää sosiaalityön työntekijäresurssin lisäämistä.

Vastuualueelle esitetään lastenvalvojan palvelujen ulkoista ostoa (noin 0,5 työntekijää) tai henkilöstön lisäämistä vastaavasti.

Vastuualueen henkilöstössä tulee lisäksi huomioida hyvinvointialueen aiheuttamat tehtävämuutokset kuten kuntouttavan työtoiminnan siirto työvoimapalveluista sosiaalipalveluihin ja välitystilien siirto asiointipisteen palveluista sosiaalitoimiston palveluihin.

Lastensuojelun sijoituksissa on varauduttu 22 sijoitukseen, joista toteutuu 10 sijaisperheissä sekä 12 ammatillisissa perhekodeissa ja lastensuojelulaitoksissa. Lisäksi jälkihuollon sijoituksia perheissä on kaksi. Juupajoen osalta lastensuojelu sisältyy Juupajoen palvelutilaukseen lukuun ottamatta lastensuojelun viranomaispalveluja.

Toiminnalliset tavoitteet 2022

Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lähipalveluiden turvaaminen	Varhaisen tuen aktiivinen lisääminen sosiaalipalveluissa	Perhekeskusmallin mukainen toiminta käynnissä. Lastensuojelun asiakkaiden määrä Varhaisen perhetyön piirissä olevien lasten määrä	Toiminta on käynnissä ja toimintaa kehitetään. Asiakkaiden määrä vähenee Määrä säilyy ennallaan tai kasvaa	
Osaamisen kehittäminen ja luovuuteen kannustaminen	Moniammatillisen työn kehittäminen.	Moniammatillisesti tehtyjen asiakassuunnitelmien määrä	Määrä kasvaa	

Vanhus- ja vammaispalvelut

Vastuualue sisältää vanhusten- ja vammaisten omaishoidon tuen, vammaisten taloudelliset tukitoimet, vaikeavammaisten palvelut (taloudelliset tukitoimet, asunnon muutostyöt, henkilökohtaisen avun ja kuljetuspalvelut), kehitysvammaisten asumispalvelut, Pihlajakodin kehitysvammaisten vaativan asumisen yksikön, kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnan, kehitysvammaisten ja ikäihmisten perhehoidon, kotihoidon tulot ja vuokramenot, tukipalvelujen tulot, sotainvalidien- ja veteraanien palveluja, kuntouttavan päivätoiminnan asiakasmaksutulot sekä vanhusten palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen asiakasmaksutulot.

Toiminnalliset tavoitteet 2022

Strateginen kytkös	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asuinympäristön viihtyisyyden ja elinympäristön turvallisuuden edistäminen	Osallistuminen ikäihmisten asuntojen kehittämishankkeeseen ja kotona asumisen tukeminen -hankkeeseen	Kotona asuvat 75 – vuotta täyttäneet.	Kotona asuvien 75 –vuotta täyttäneiden %-osuus kasvaa	
Lähipalveluiden turvaaminen	Parannetaan ikäihmisten ja vammaisten toimintakykyä	Kotikuntoutukseen osallistuneet	Määrä kasvaa	
		Vammaisten kuntouttavan toiminnan asiakkaat	Määrä kasvaa	
		Kuntouttavan päivätoiminnan asiakkaat	Määrä kasvaa	

Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto

Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009) edellyttää, että kuntien on järjestettävä ympäristöterveydenhuolto sellaisessa yksikössä, jossa on ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamiseen vähintään 10 henkilötyövuoden resurssit. Ympäristöterveydenhuollon toimialueena on 1.1.2015 alkaen Tampere, Orivesi, Juupajoki, Kangasala, Pälkäne, Valkeakoski, Akaa ja Urjala. Ympäristöterveyden yleiset toimipisteet (3 kpl) sijaitsevat Tampereella, Kangasalla ja Valkeakoskella. vastuukuntana on Tampere.

Alueellisen ympäristöterveydenhuollon jaosto on Tampereen kaupungin organisaatioon kuuluva toimielin, joka hoitaa muiden sopijakuntien puolesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen sopimuksessa tarkoitetut kunnan viranomaisen tehtävät. Hallinnossa ja päätöksenteossa noudatetaan Tampereen kaupungin sääntöjä, määräyksiä ja ohjeita. Talousarvion valmistelussa noudatetaan Tampereen kaupungin talousarvion valmisteluohjetta. Alueellisen ympäristöterveydenhuollon jaoston toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta huolehtii Tampereen kaupunki.

Ympäristöterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa ja elinympäristön, elintarvikkeiden ja veden terveellisyyden ylläpitäminen. Kaikki ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö on keskitettävä samalle toimielimelle.

Yhteistoiminta-alueen kustannusten jako perustuu terveystalouden osalta asiantuntijoiden suosittelemalle jaostojen jaostojen suhteeseen. Eläinlääkintähuollon osalta kustannukset jaetaan eläinlääkärien suhteessa neljälle alueelle (Tampere, Orivesi-Juupajoki, Kangasala-Pälkäne, Valkeakoski-Akaa-Urjala) ja alueiden sisällä eläinlääkintähuollon kuntakohtaisten matkojen suhteessa. Pieneläinpäivystyksen kustannukset jaetaan koko yhteistoiminta-alueen väestömäärän suhteessa. Hallinnon kustannukset jaetaan yleiseen ympäristöterveyteen ja eläinlääkintähuoltoon henkilöstömäärän suhteessa.

Eläinlääkintähuollon kautta toteutetaan peruseläinlääkäripalvelut päiväaikaan ja päivystysaikaan ympäri vuorokauden. Eläinlääkintähuoltoon kuuluvat myös tuotantotilojen kanssa tehtävät terveydenhuoltosopimukset ja eläinsuojelulain mukaiset tarkastukset.

Praktikkoeläinlääkäreiden vastaanotot sijaitsevat Tampereen Lielahdessa, Orivedellä, Kangasalla, Valkeakoskella ja Urjalassa. Tampereen ympäristöterveysyksikkö täyttää ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueita koskevan lain (410/ 2009) vaatimukset (vähintään 10 henkilötyövuotta, kaikki yth:n toimialat samassa yksikössä).

5.3 Koulutuspalvelut

Tulosalueen esimies: rehtori Lea Nurminen

KOULUTUSPALVELUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Toimintatuotot	333 090,75	382 790	380 810	-0,5	381	381
Toimintakulut	-2 384 728,68	-2 547 690	-2 490 290	-2,3	-2 490	-2 490
Toimintakate/Jäämä	-2 051 637,93	-2 164 900	-2 109 480	-2,6	-2 109	-2 109
Poistot ja arvonalentumiset	-5 848,72	-3 350	-17 790	431,0	-18	-18
TILIKAUDEN TULOS	-2 057 486,65	-2 168 250	-2 127 270	-1,9	-2 127	-2127

Palvelukuvaus

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden ja se on maksutonta. Peruskoulun tehtävänä on antaa opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista, laadukasta ja yksilölliset tarpeet huomioivaa opetusta sekä tukea vanhempia kasvatustehtävässään. Laadukkaat koulutuspalvelut lisäävät kunnan vetovoimaisuutta. Perusopetuksen tulosalueen tehtävänä on järjestää taloudellisesti tämä kunnan keskeinen ja lakisääteinen peruspalvelutehtävä.

Peruskoulun opetuksen suunnittelun ja toteutuksen perustana toimivat valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet ja kunnan oma opetussuunnitelma. Opetussuunnitelman perusteet antavat yhtenäisen pohjan paikallisille opetussuunnitelmille ja siten vahvistavat koulutuksen tasa-arvoa koko maassa. Kuntien ja koulujen omat opetussuunnitelmat ohjaavat opetusta ja koulutyötä tarkemmin ja ottavat huomioon paikalliset tarpeet ja näkökulmat.

Päätös oppivelvollisuuden laajentamisesta koskee keväällä 2021 peruskoulun päättötodistuksen saanutta ikäluokkaa. Oppilaan kotikunnassa on oltava sovittuna toimintamalli siitä, kuka ottaa vastaan oppilaitosten ilmoitukset, jos oppilas ei käy koulua, ja kuka/ketkä seuraavat toisen asteen oppilastietojärjestelmää (Valpas).

Perusopetus Juupajoella

Juupajoella on kaksi koulua. Kirkonkylän koulu on Pienten lasten koulu ja siellä opiskelevat luokat 1-2 sekä esiopetusryhmä. Korkeakosken kuntakeskuksessa sijaitsevassa Juupajoen koulukeskuksessa opiskelevat luokat 3-9. Erityisluokkaopetusta ostetaan Orivedeltä.

Laskentapäivänä 20.9.2021 Juupajoen peruskoulussa luokilla 1-9 opiskelee 171 oppilasta.

Perusopetuksen henkilöstörakenne

AMMATTINIMIKE	KOULUKESKUS syksy 2021	KIRKONKYLÄ syksy 2021	KOULUKESKUS syksy 2022	KIRKONKYLÄ syksy 2022
Luokanopettaja	4	2	4	2
Koulunkäynninohjaaja	4	3 (hanketyössä 1)	5	2
Laaja-alainen erityisopettaja	1,6	0,4	1,6	0,4
Lehtori	4	-	4	-
Aineenopettaja, päätoiminen	5	-	5	-
Aineenopettaja, sivutoiminen	1	-	1	-
Rehtori	0,6	0,4	0,6	0,4
Yhteensä	20,2	5,8	21,2	4,8

Oppilaskohtaiset kustannukset

Oppilaskohtaiset kustannukset	Oppilasmäärä	Nettokustannukset €	Oppilaskohtainen kustannus €
TP 2010	219	1.896.180	8.658
TP 2011	212	1.884.500	8.889
TP 2012	212	1.986.340	9.369
TP 2013	205	2.016.070	9.834
TP 2014	199	1.961.800	9.858
TP 2015	208	2.061.070	9.909
TP 2016	214	2.114.438	9.880
TP 2017	197	1.975.989	10.030
TP 2018	197	1.993.718	10.120
TP 2019	191	2.057.500	10.772
TP 2020	178	2.057.486	11.558
TA 2021	173	2.168.250	12.533
TA2022	171	2.127.270	12.440

Oppilasmäärät

Juupajoen peruskoulun oppilasmäärät 2020 - 2027										
	1. LK	2. LK	3. LK	4. LK	5. LK	6. LK	7. LK	8. LK	9. LK	YHT.
2021-22	21	16	27	19	18	18	24	11	19	173
2022-23	11	21	16	27	19	18	18	24	11	165
2023-24	14	11	21	16	27	19	18	18	24	168
2024-25	13	14	11	21	16	27	19	18	18	157
2025-26	12	13	14	11	21	16	27	19	18	151
2026-27	9	12	13	14	11	21	16	27	19	142
2027-28	7	9	12	13	14	11	21	16	27	130

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Seuranta
Laadukas perusopetus	Kaikki oppilaat saavat peruskoulun päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan	päättötodistuksen saaneet /ikäluokka jatko-opiskelupaikan saaneet/ikäluokka
Tasapainoinen talous	Kustannukset pysyvät nykyisellä tasolla. Oppilaskohtainen kustannus pysyy lähellä verrokkikuntien keskimääräistä oppilashintaa	€/oppilas nettokustannukset
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen osana perusopetusta: Oppilas voi hyvin ja on tyytyväinen elämäänsä	Terveellisten elämäntapojen juurruttaminen -ravitseminen ja ruokakasvatus -liikunta -lepo -mielen hyvinvointi	Säännölliset palaverit ruokapalveluhenkilöstön kanssa lkm Tyytyväisyyskyselyt kouluruokailusta Ruokakasvatussuunnitelman laatiminen yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa Move-mittausten tulosten seuranta

		Tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyvät tapahtumat, koulutukset lkm Tiivis yhteistyö kouluterveydenhuollon kanssa
Opetuksen kehittäminen	Oikeus oppia-hankkeen tavoitteet oppilaan tukemisen kehittämisestä	Toteutunut/ei toteutunut
Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön koulutustarpeiden kartoitus ja koulutussuunnitelman toteutuminen Työkykyä ja työhyvinvointia edistävät ja ylläpitävät toimenpiteet Työterveysportaalin käyttö	Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta Toteutunut/ei toteutunut Sairauspoissaolojen seuranta

Koulutuksen tukipalvelut

Koulutuksen tukipalveluihin kuuluvat kuljetuspalvelut, oppilashuolto, koulujen kerhotoiminta, vieraiden kielten kehittäminen, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä ruokapalvelut.

Ruokapalvelut

Ruokapalvelut tuottavat ateriapalvelut kouluille ja varhaiskasvatukseen. Lisäksi Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen kunnan yhteinen ruokapalveluyhtiö Justiina Oy ostaa kunnan alueella kotipalveluaterioiden piirissä olevien asiakkaiden ruuat Juupajoen kunnan ruokapalveluilta.

Koulukeskuksen keittiö toimii keskuskeittiönä. Päiväkodin keittiö on palvelukeittiö ja Kirkonkylän koulun keittiö toimii jakelukeittiönä. Kuljetukset hoitaa Mirila Oy.

Kehitetään ruokakasvatusta Kokoava-hankkeen avulla. Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus laativat yhdessä lukuvuonna 2022-2023 ruokakasvatussuunnitelman.

Henkilöstö: ruokapalveluiden esimiehenä toimii Jenni Vuorela-Mattila, hänen lisäkseen keittiötyössä toimii kouluilla 2 kokkia sekä päiväkodilla vuorotellen työskentelevät 2 osa-aikaista kokkia.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään Kirkonkylän koululla. Ohjaajina toimivat koulunkäynnin ohjaajat ja varhaiskasvatuksen henkilöstö.

Koulukuljetus

Koulukuljetukset hoidetaan linja-autoliikenteen vakiovuoroilla ja kunnan ostopalveluina hankituilla koulukuljetuksilla. Lukuvuoden 2021-2022 alkaessa kuljetukseen oikeutettuja lapsia oli luokilla 0-9 yhteensä 99. Koulukuljetusten uusi sopimuskausi alkaa vuoden 2022 alusta.

Oppilashuolto

Oppilashuollon ohjausryhmä valitsee lukuvuodelle yhteisöllisyyttä tukevan teeman/teemat. Lukuvuoden 2021-2022 teema on ”Oppilas voi hyvin ja on tyytyväinen elämäänsä.”

Oppilaiden yhteisöllisyyden lisäämiseksi kerran kuukaudessa vuosiluokilla 2-9 on luokanopettajan/luokanvalvojan luokkatunti. 1-6 luokilla kyseinen tunti sisällytetään lukuaineisiin

luokanopettajan kuukausisuunnitelman mukaisesti. 7-9 luokilla tunti kiertää osana eri lukuaineita. Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä määrittelee luokkatuntien pitoviikot ja antaa tunneille sisältöjä, rehtori varmistaa tunnit pidetyiksi.

Oppilashuoltolain mukaan perusopetukseen pitää laatia oppilashuoltosuunnitelma, joka päivitetään lukuvuosittain. Suunnitelman sisällöstä on annettu ohjeistus ja suunnitelmamme on laadittu sen mukaisesti. Viimeisin päivitys on hyväksytty kunnanhallituksessa 1.11.2021.

5.4 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Tulosalueen esimies: päiväkodin johtaja Merja Yläjärvi

VARHAISKASVATUSPALVELUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Toimintatuotot	68 982,58	42 000	37 000	-11,9	37	37
Toimintakulut	-812 208,73	-764 300	-726 700	-4,9	-727	-727
Toimintakate/Jäämä	-743 226,15	-722 300	-689 700	-4,5	-690	-690
TILIKAUDEN TULOS	-743 226,15	-722 300	-689 700	-4,5	-690	-690

Palvelukuvaus

Varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää päiväkotihoidon, esiopetuksen, avoimen varhaiskasvatustoiminnan ja lakisääteisen lastenhoidontuen.

Juupajoen päiväkotitoiminta on 48-paikkainen kaksi ryhmäinen päiväkotitoiminta, 0-3-vuotiaat Nallet ja 3-5 vuotiaat Mesikämmenet. Esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus järjestetään Kirkonkylän koululla.

Henkilökunnan määrä myötäilee lainsäädäntöä siten, että alle 3- vuotiailla on yhtä varhaiskasvattajaa kohden 4 lasta ja yli 3-vuotiailla on yhtä varhaiskasvattajaa kohden 7 lasta.

Varhaiskasvatuksen uusi asiakasmaksulaki astui voimaan 1.3.2017, viimeisin tarkistus lakiin tehtiin 1.8.2021 alkaen. Seuraavat indeksitarkastukset tulevat voimaan 1.8.2022 alkaen. Lakimuutokset ja indeksitarkastukset ovat vaikuttaneet alentavasti perheiden asiakasmaksuihin. Varhaiskasvatuksen tulot ovat vähentyneet johtuen lakimuutoksista sekä asiakasmäärän laskusta.

Vuorohoitoa tarvitsevia perheitä on 3-5 ja vuorohoidon käyttö on hyvin vaihtelevaa. Yöhoidon tarvetta ei ole ollut. Vuorohoitoon ei ole subjektiivista oikeutta, tarpeen määrittelevät vanhempien työvuorot.

Avointa varhaiskasvatustoimintaa tarjotaan perheille 2 krt/kk, joka toinen viikko. Toiminta on ollut perheille maksutonta. Avoimen varhaiskasvatustoiminnan keskeinen tavoite on tarjota perheille laadukasta varhaiskasvatusta ilman, että lapsi on päivähoidossa. Perheille voidaan tarjota varhaista tukea ja kynnys avun hakemiseen madaltuu. Avoin varhaiskasvatustoiminta ennaltaehkäisee perheiden ongelmien syntymistä ja tarjoaa väylän hakeutua avun piiriin.

Erityistä tukea tarvitseville lapsille taataan heidän kasvunsa ja kehityksensä turvaamiseksi erityispalveluja. Erityisvarhaiskasvatuksen opettaja (EVAO) palvelut järjestetään ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta kevään 2022 ajan, jonka jälkeen palvelu tullaan uudelleen organisoimaan yhdessä esi- ja perusopetuksen kanssa. Esiopetuksessa olevien lasten erityisopetuksesta vastaa koulun erityisopettaja. Koulun kuraattoripalvelut kuuluvat myös esiopetuksessa oleville lapsille.

Painopistealueet:

Opetussuunnitelmat

Varhaiskasvatussuunnitelma- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat päivitetään valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Varhaiskasvatukseen laaditaan vasun päivittämisen yhteydessä kiusaamisen vastainen suunnitelma.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittäminen

Syksyllä 2021 tapahtuneiden muutosten johdosta jatketaan päiväkodin toimintakulttuurin ja oppimisympäristön kehittämistä ja vakiinnutetaan ryhmien toimintaa uudenaikaisessa toimintakulttuurissa.

Ruokakasvatus

Kehitetään ruokakasvatusta Kokoava-hankkeen avulla. Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus laativat yhdessä lukuvuonna 2022-2023 ruokakasvatussuunnitelman.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Seuranta
Avoimen varhaiskasvatuksen ylläpitäminen	Avoimeen varhaiskasvatustoimintaan saadaan mukaan uusia perheitä Avoimessa päiväkodissa mukana varhainen perhetyöntekijä tai terveydenhoitaja ja seurakunnan työntekijä	Toteutunut kyllä/ei Kävijämäärä ja toimintakerrat avoimessa päiväkodissa lkm Toteutunut kyllä/ei
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen	Luodaan jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetukseen Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmat päivitetty Esikoulun opettajan vierailut päiväkotiin tapaamaan tulevia esikoululaisia	Yhteistyöpalaverit lkm Pedaatiimit lkm Toteutunut kyllä/ei Esikoulun opettajan vierailujen toteutuminen lkm
Tieto- ja viestintäteknologisten taitojen kehittäminen	Henkilöstön tieto- ja viestintäkoulutus on suunnitelmallista ja aktiivista Tvt-laitteiden käyttö on systemaattista ja tavoitteellista Päiväkodin toiminta tehty näkyväksi sosiaalisessa mediassa ja päiväkodin nettisivuilla - Varhaiskasvatuksen nettisivut Peda.netissä - Sivujen päivittäminen on aktiivista	Toteutuneet koulutukset tieto- ja viestintäteknisen toiminnan osalta Käytössä olevat menetelmät Toteutunut kyllä/ei Toteutunut kyllä/ei
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	Ruokakasvatuksen Kokoava-hankkeen myötä kehitetty ruokakasvatusta Laadittu ruokakasvatussuunnitelma Varhaiskasvatus mukaan Liikkuva varhaiskasvatus –ohjelmaan	Toimenpiteet lasten ravitsemuksen järjestämisessä Säännölliset palaverit ruokapalveluhenkilöstön kanssa lkm Toteutunut kyllä/ei Ohjelman tuomat kehittämistoimet Liikuntatapahtumat lkm

	Mikäli korona tilanne pahenee ja lapset jäävät pois varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta, varhaiskasvatusta ja esiopetusta toteutetaan myös kotona oleville lapsille videoiden ym. avulla. Perhetyön jalkautuminen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen	Toteutunut kyllä/ei Varhaiskasvatuksen käyntikerrat, lkm Esiopetuksen käyntikerrat lkm
Henkilökunnan määrä ja osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön määrää arvioidaan lapsimäärä ja lakimuutokset huomioon ottaen Henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitus Työkykyä ja työhyvinvointia edistävät ja ylläpitävät toimenpiteet	Toteutunut kyllä/ei Kehityskeskustelujen lkm Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta Tyky-toimintaan osallistuneiden lkm Sairauspoissaolojen seuranta

Tunnusluvut 2018 -2022 (31.12) Palvelu	2018 Lasten lkm	2019 Lasten lkm	2020 Lasten lkm	2021 Lasten lkm	2022 Lasten lkm
Päiväkoti /lasten lkm					
- kokopäivähoito	26	4	37	36	34
- osapäivähoito	17	11	8	6	6
- esiop.osapäivähoito	18	11	14	10	11
Ryhmäperhepäivähoito/lasten lkm					
- kokopäivähoito	7	-	-	-	-
- osapäivähoito	6	-	-	-	-
YHTEENSÄ	74	62	59	52	51
Esiopetus /lasten lkm					
- kevätlukukausi	22	29	17	22	11
- syksylukukausi	29	17	22	12	12
Päiväkoti / hoitopäivien lkm					
- kokopäivähoito	5356	5618	5425	6113	6338
- osapäivähoito	2386	1815	924	758	530
- esioppilaiden osapäivähoito	1883	1799	1563	1508	1580
Ryhmäperhepäivähoito/hoitopäivien lkm					
- kokopäivähoito	1313	-	-	-	-
- osapäivähoito	884	-	-	-	-
YHTEENSÄ	11822	9232	7912	8379	8448

5.5 Muut sivistyspalvelut

Tulosalueen esimies: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

MUUT SIVISTYSPALVELUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Toimintatuotot	24 892,81	45 050	81 900	81,8	82	82
Toimintakulut	-291 608,91	-323 010	-394 770	22,2	-395	-395
Toimintakate/Jäämä	-266 716,10	-277 960	-312 870	12,6	-313	-313
Poistot ja arvonalentumiset	-3 535,32	-1 710	-1 710	0,0	-2	-2
TILIKAUDEN TULOS	-270 251,42	-279 670	-314 580	12,5	-315	-315

Tulosalue sisältää vapaan sivistystyön (kansalais- ja musiikkiopisto), kirjaston ja vapaa-aikapalvelut (kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi).

Vapaa sivistystyö

Merikanto-opisto on valtionosuuden piirissä oleva seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista sävel- ja tanssitaiteen perusopetusta sekä järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön erityistarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Merikanto-opisto tuottaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaiset palvelut suunnitelmakauden aikana Virtain, Ähtärin, Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille kunnallisena toimintana.

Merikanto-opistossa opiskelee keskimäärin 15 juupajokelaista.

Opetustunteja Juupajoelle on arvioitu yhteensä 500 tuntia. Merikanto-opiston tavoitteena on, että jokainen pääsykokeissa hyväksytyin pistemäärän saanut hakija saisi opiskelupaikan.

Oriveden seudun kansalaisopisto (OSKO) on Oriveden ja Juupajoen yhteinen kansalaisopisto. Toiminta kattaa perinteisen vapaan sivistystyön – ja taiteen perusopetuksen musiikissa ja kuvataiteessa.

Juupajoella järjestetään lukuvuosittain noin 10 viikoittain kokoontuvaa ryhmää. Lisäksi järjestetään pianon soiton yksilöopetusta ja yksittäisiä teemakursseja. Tavoitteena on, että tulevana lukuvuotena kurssitarjonta Juupajoella pysyy vähintään nykyisellä tasolla.

Kirjasto

Tulosyksikön esimies: kirjastonjohtaja Tarja Pyyaho

Palvelukuvaus

Kirjastotoiminnan tehtävät määrittää laki yleisistä kirjastoista (29.12.2016/2016), joka korostaa kirjaston tehtävää osana kansalaisyhteiskuntaa. Lain 2 §:n mukaan tämän lain tavoitteena on edistää:

- 1) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin;
- 2) tiedon saatavuutta ja käyttöä;
- 3) lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa;
- 4) mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;
- 5) aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Yleisen kirjaston tehtävä määritellään lain 6 §:ssä seuraavasti:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjasto edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäisee syrjäytymistä edistämällä lukemista ja lukutaitoa. Keskeisin väline tähän on aineistokokoelman ylläpito: kokoelma pidetään tuoreena hankkimalla vuosittain uusia niteitä vähintään 300 kpl/1000 asukasta ja poistamalla vanhentunutta aineistoa vähintään 1000 nidettä/vuosi.

Vuonna 2022 kirjaston tärkein kehittämishanke on AVI-rahoitteinen (80%) omatoimikirjastohanke. Omatoimiratkaisun toimittaja on valittu kilpailutuksella kesällä 2021, ja hanke toteutetaan keväällä 2022. Omatoimikirjastohanke parantaa kirjaston saavutettavuutta laajentamalla kirjaston palveluita omatoimijalle, ts. arki-iltoihin ja viikonloppuihin. Omatoimikirjaston toteutuksen yhteydessä kirjaston sisäänkäynnin yhteyteen hankitaan myös palautuslaatikko.

Kirjaston yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa jatketaan. Kirjaston tapahtumia kehitetään yhteistyössä kulttuuritoimen ja muiden paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa vapaa-aikatalon uusien tilojen tuomia mahdollisuuksia hyödyntäen. Lisäksi kirjastokiinteistön piha-alue kunnostetaan yhteistyössä nuorisotoimen kanssa liikennejärjestelyiltään turvalliseksi ja paremmin kaikkia kiinteistössä asioivia palvelevaksi.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Seuranta
Kirjaston kokoelmien tuoreus	Hankitaan vähintään 300 uutta nidettä 1000 asukasta kohden/vuosi ja poistetaan vanhentunutta aineistoa vähintään 1000 nidettä/vuosi	Tilastot
Yhteistyö koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa	Koulukirjastojen kokoelmien ylläpito, säännölliset kirjastokäynnit, kirjavinkkaus, satutunnit	Toteutunut/ei, osallistujamäärät
Omatoimikirjastoprojektin läpivienti	Toteutetaan kirjaston omatoimiratkaisu ja laajennetaan kirjaston aukioloa omatoimijalle	Toteutunut/ei
Palautuslaatikko	Hankitaan kirjaston etupihalle palautuslaatikko	Toteutunut/ei
Kirjaston tapahtumien kehittäminen yhteistyössä kulttuuritoimen ja muiden paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa	Järjestetään kirjastossa vähintään 4 näyttelyä ja 4 tilaisuutta/vuosi	Toteutuneiden näyttelyiden ja tilaisuuksien määrä sekä osallistujamäärät
Piha-alueen kunnostus	Kirjastokiinteistön piha-alue kunnostetaan yhteistyössä nuorisotoimen kanssa	Toteutunut/ei

Tunnusluvut	Toteuma 2020	Arvio 2021	Arvio 2022
Lainat	16300	18 000	19 000
Lainajat/asukkaat (peittävyys-%)	24,08	22,50	23,50
Käynnit (kpl)	4883	4900	5500

Kulttuuritoimi

Tulosyksikön esimies: vapaa-aikakoordinaattori Henna Ruostila

Palvelukuvaus

Kulttuuritoimen tehtävänä on luoda mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen, erilaisten kulttuuritapahtumien järjestäminen sekä kulttuuriympäristön kehittäminen. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan kuntalaisten toiveita mahdollisuuksien mukaan.

Kulttuuritoimintaa järjestetään matkoin eri kulttuurielämyksiin ja -kohteisiin, tilaamalla esiintyjä ja järjestämällä tapahtumia, näyttelyistä sekä osallistavaa toimintaa. Kulttuuritoimi tekee myös tiivistä yhteistyötä yhdistysten kanssa myöntämällä avustuksia ja suunnittelemalla ja järjestämällä yhteistä toimintaa.

Seudullista yhteistyötä lastenkulttuurin alueella tehdään Lasten Pirkkaset -työryhmässä.

Monialaista yhteistyötä tehdään paikallisesti kirjaston, varhaiskasvatuksen ja koulutoimen kanssa.

Kulttuuriympäristöä ylläpidetään ja kehitetään hallinnoimalla kunnan taidekokoelmaa ja kehittämällä elämysympäristöjä.

Matkailu nivoutuu kulttuuritoimintaan markkinointiyhteistyönä ja kohteiden kehittämissyhteistyönä.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Seuranta
Erilaisten kulttuuripalveluiden järjestäminen kuntalaisille	tilaisuuksien ja näyttelyiden järjestäminen yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden toimialojen kanssa teatter- ja näyttelymatkojen sekä tapahtumien järjestäminen	toteutuneiden tilaisuuksien määrä ja osallistujamäärät toteutuneet matkat ja osallistujamäärät
Toiminnan kehittäminen yhdessä kunnan toimialojen kanssa	Monialaisen hyvinvointiryhmän kokoukset 4 – 6 kertaa vuodessa Toiminnasta tiedottaminen ja markkinointi Kulttuurihyvinvointisuunnitelman laadinta, toteutus hyvinvointikertomuksen päivittämisen yhteydessä	muistiot
Yhteistyö lähiseudun toimijoiden kanssa	Toiminnan järjestäminen (esim. matkat) yhteistyössä lähialueen toimijoiden kanssa (naapurikunnat, yhdistykset)	yhteistyötoiminnan seuranta

Tunnusluvut	Toteuma 2020	Arvio 2021	Arvio 2022
Tapahtumat (joista digitaalisia)	8 (3)	7 (2)	12
Retket	-	-	3

Nuorisotoimi

Tulosyksikön esimies: vapaa-aikakoordinaattori Henna Ruostila

Palvelukuvaus

Nuorisotoimen tehtävänä on järjestöjen nuorisotoiminnan tukeminen, nuorten vapaa kasvatus- ja valistustyö sekä nuorisotoiminnan (nuorisotilatyö, kerhot, retket, leirit, tapahtumat) järjestäminen. Ohjatusta toiminnasta vastaa vapaa-aikakoordinaattori yhdessä vapaa-aikaohjaajan, nuoriso-ohjaajan ja kerho-ohjaajien kanssa.

Järjestöyhteistyötä ylläpidetään avustuksin, tiloin sekä yhteisin toiminnoin.

Nuorten vapaata kasvatus- ja valistustyötä tehdään nuorisotalolla, kerhoissa, kouluyhteistyöllä ja erilaisin kansainvälisin ja paikallisin projektein.

Uudella vapaa-aikatalolla järjestetään avointen ovien nuorisotilatoimintaa sekä kunnan eri toimialojen tapahtumia sekä tarjotaan kokoustiloja ja varastotiloja yhdistyksille. Toiminnan muotoja vakiinnutetaan vuoden 2022 aikana. Piha-alueen kunnostus vuoden 2022 aikana.

Nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia kehitetään oppilaskunnan ohjauksella ja nuorisovaltuuston toiminnalla.

Monialaista yhteistyötä ylläpidetään Kuntatiimin, Nuorten palveluverkoston ja oppilashuoltotyöryhmän kokouksissa sekä kouluyhteistyöllä.

Koulunuokkari -hanke:

Vuonna 2021 käynnistetty kaksivuotinen Koulunuokkari -hanke Avin 100% avustuksella jatkuu. Hankkeen tavoitteena on lisätä koulunuorisotyön määrää ja laatua perustamalla koulunuorisotila koulun kirjastotilan yhteyteen ja palkkaamalla koulunuorisotyötä tekemään nuoriso-ohjaaja 50% työajalla sekä lisäämällä vakituisen, osa-aikaisen vapaa-aikaohjaajan työtunteja 20% koulunuorisotyötä varten. Työmuotoina koulunuorisotyössä on 1) yhteisöohjaus: oppilaskunnan hallituksen toiminnan ohjaaminen, muu nuorten kuulemisen kehittäminen, ryhmäytystoiminta ja ympäri lukuvuoden jatkuvat yhteisöllisyyttä ja aktiivisuutta lisäävät toiminnot sekä avoin nuorisotilatoiminta ja 2) yksilöohjaus: IPC – ohjaus sekä vapaamuotoinen läsnäolo ja tuki nuorten arjessa.

Harrastamisen Suomen malli –hanke (Harrastushässäkkä):

Syksyllä 2021 alkanut uudenlainen koulujen kerhotoiminta Harrastamisen Suomen malli –avustuksella jatkuu keväälle 2022 ja rahoitusta tullaan hakemaan jatkossakin. Hankerahoituksella kustannetaan 80 % toiminnan kuluista. Harrastushässäkkä -kerhot ovat kouluilla iltapäivisin järjestettäviä kerhoja.

Nuorisotoimen kerhotoimintaan haetaan edelleen omaa rahoitusta (90% toiminnan kuluista), ja sillä järjestetään nuorisotalolle sijoittuvaa ohjattua toimintaa.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Mittarit
Nuorisoyhdistysten tukeminen	Avustukset ja yhteistyö	Toiminnan määrä- ja laatumittarit avustuksissa, tilastot yhteistyötoiminnassa
Kasvatus- ja valistustyö	Kouluyhteistyön lisääminen ja kehittäminen (koulunuokkarihanke) Nuorisotoimintaan rakenteellisesti sisältyvä valistustyö	Nuorten hyvinvoinnin arviointi monialaisessa yhteistyössä
Nuorisotoiminnan järjestäminen	Nuorisotalotoimintaa, kerhoja, retkiä, leirejä ja tapahtumia toteutetaan entiseen tapaan. Uusien toimintamuotojen kehittäminen ja vakiinnuttaminen uusissa tiloissa.	Toteutuneet kerrat ja kävijämäärät
Nuorten osallisuuden ylläpito ja kehittäminen	nuorisovaltuuston ja oppilaskunnan toiminta ja sen kehittäminen	Kokouskerrat, toteutuneet tilaisuudet

Tunnusluvut	Toteuma 2020	Arvio 2021	Arvio 2022
Leiriosallistujia	28	41	
Nuokkarin kerho- ja päiväleiriosallistujia	94	86	86
HSM –kerho-osallistujia	-	85	85
Nuokkarilla kävijöitä keskimäärin	10	21	21
Nettinuokkarin käyttäjät	16	-	-
Nuorisotoimen retkiä	-	1	2
Tapahtumia	5	5	10

Liikuntatoimi

Tulosyksikön esimies: vapaa-aikakoordinaattori Henna Ruostila

Palvelukuvaus

Liikuntatoimen tehtävänä on seurojen liikuntatoiminnan tukeminen, liikuntapaikkojen ylläpito sekä toiminnan järjestäminen. Liikuntapalveluiden tavoitteena on terveyttä edistävä omaehtoinen liikunta sekä kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen.

Järjestöyhteistyötä ylläpidetään avustuksin, tiloin sekä yhteisin toiminnoin.

Ohjattua toimintaa järjestetään tunti- ja kesätyöntekijöin.

Terveysliikuntaa pyritään edistämään valistuskampanjoin, yhteistyöryhmin sekä erilaisia kuntalaispalveluja ja liikuntapaikkoja kehittämällä.

Retkiä järjestetään yhteistyötoimintana naapurikuntien kanssa.

Ulkoliikuntapaikkojen kehittämishanketta varten esitetään määrärahaa suunnittelutyöhön vuodelle 2022. Hankeavustushakemus tehdään syksyllä 2022 suunnitelman pohjalta.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Mittarit
Liikuntatoiminnan tukeminen	Avustukset (nuorisotoimen budjetissa) ja yhteistyö	Toiminnan määrä- ja laatuksiteerit avustuksissa, tilastot yhteistyötoiminnassa
Liikuntapaikkojen ylläpito ja kehittäminen. Omaehtoisen liikunnan edellytysten turvaaminen ja kehittäminen	Liikuntahallin toiminnan ylläpitäminen kalustohankinoin ja vuoroja jakamalla. Ulkoliikuntapaikkojen ylläpito ja huolto Latuverkkoa ylläpidetään entisessä laajuudessaan. Ulkoliikuntapaikkojen kehittämishankkeen suunnittelutyö.	Tilojen käyttöaste ja käyttäjäpalautte
Liikuntatoiminnan järjestäminen	Uimakoulut, retket sekä jumpparyhmät Digitaalisen ohjatun toiminnan kehittäminen ja lisääminen	Kävijätilastot Käyttäjätalastot

Tunnusluvut	Toteuma 2020	Arvio 2021	Arvio 2022
Liikuntatoimen ryhmäliikuntaan osallistujia yht.	28	10	10
OSKO:n liikuntaryhmiin osallistujia yht.	45	60	60
Digitaalisen palvelun tilaajia	72	113	120
Kuntosalin käyttäjiä	320	330	330
Liikuntasalin vapaa-ajan käyttäjiä	256	256	256
Liikuntatoimen retkiä	2	2	3
Tapahtumia	1	-	1

6 Tekniset palvelut

Vastuualueen esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

6.1 Tekninen toimi

Tulosalueen esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

TEKNINEN TOIMI	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Toimintatuotot	1 318 273,24	1 188 720	1 251 470	5,3	1 251	1 251
Toimintakulut	-1 199 694,48	-1 211 090	-1 402 910	15,8	-1 247	-1 247
Toimintakate/Jäämä	118 578,76	-22 370	-151 440	577,0	4	4
Poistot ja arvonalentumiset	-522 781,94	-509 910	-524 360	2,8	-524	-524
TILIKAUDEN TULOS	-404 203,18	-532 280	-675 800	27,0	-520	-520

Palvelukuvaus

Tekninen toimi vastaa kunnan teknisestä toimintaympäristöstä sekä asunto-olojen kehittämistä tasapuolisesti ja taloudellisesti ympäristön laatu ja arvo huomioiden. Tekninen toimi huolehtii kunnan toimesta tapahtuvasta rakennuttamisesta, rakentamisesta sekä kunnossapito ja käyttötehtävistä talonrakennuksen osalta, aluelämpö- ja vesihuoltolaitoksen kunnossapito- ja käyttötehtävistä sekä vastaa kunnan asuntojen vuokraukseen liittyvien tehtävien hoidosta. Teknisten palvelujen vastuulle kuuluu myös rakennusvalvonnan ja ympäristövalvonnan tehtävät sekä jätehuollon yhteistoiminta- ja seurantatehtävät.

Kiinteistöt

Tekninen toimi vastaa määrärahojensa puitteissa teknisen hallinnon ja hallintokuntien kiinteistöjen ylläpidosta, rakennuttamisesta ja rakentamisesta, peruskorjauksesta ja teknisestä kunnossapidosta. Eri hallintokunnille annetuista palveluista peritään sisäisen tulona tukipalveluista aiheutuvat kustannukset.

Palvelut tuotetaan osaksi kunnan omana työnä ja osaksi yksityisten yritysten toimesta. Vuokriin ei esitetä korotuksia.

Metsänhoito ja hakkuut suoritetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti.

Pelastustoimi , ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Viranomaislautakunnan ja rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia Juupajoen kunnan alueella rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä sekä rakentamisen ohjauksesta ja neuvonnasta. Viranomaislautakunta on toimialariippumaton ja käsittelee ne asiat, jotka lainsäädännön mukaan tulee käsitellä monijäsenisessä toimielimessä, joka ei voi olla kunnanhallitus. Lisäksi viranomaislautakunta toimii kunnan tielautakuntana, ympäristönsuojeluviranomaisena ja leirintäalueviranomaisena.

Rakennusvalvonnalle kuuluu rakentamisen viranomaistehtävien ja niihin liittyvän valvonnan, ohjauksen ja neuvonnan lisäksi mm. korjaus- ja energianeuvonta sekä korjaus- ja energia-avustusten käsittely ja päätöksenteko. Rakennusvalvonta antaa lisäksi erilaisia toimivaltaansa kuuluvia lausuntoja. Yksityisen rakentamisen arvioidaan pysyvän normaalia alemmalla tasolla.

Palo- ja pelastustoimesta vastaa Pirkanmaan pelastuslaitos.

Jätehuollon käytännön järjestämisestä vastaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena toimii Tampereen kaupungin alueellinen jätehuoltolautakunta. Tampereen kaupunki toimii yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana.

Oriveden kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 23.9.2019 § 52 irtisanoa Juupajoen kunnan kanssa tehdyn sopimuksen ympäristönsuojelupalveluiden tuottamisesta päättymään 31.12.2020. Ruoveden kunta ja Juupajoen kunta sopivat ympäristönsuojelun yhteistyöstä keväällä 2021. Ruoveden kunta ylläpitää ympäristötarkastajan virkaa ja Juupajoen kunta ostaa viranhaltijan työajasta 30 %. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Viranomaislautakunta toimii Juupajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

Liikelaitokset

Tekninen toimi vastaa kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitosten käyttö- ja kunnossapitotehtävistä sekä investointihankkeista. Vesihuoltolaitoksen talousarvio esitetään erillisenä kohdassa Juupajoen kunnan vesihuoltolaitos. Kulutus- ja perusmaksuihin ei esitetä muutoksia.

Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet

Tekninen toimi huolehtii kaavateiden kunnossa- ja puhtaanapidosta. Hoitotyöt suoritetaan yksityisten urakoitsijoiden toimesta. Puistot, leikkipaikat ja uimarannat pidetään kunnossa pääasiassa kunnan omana työnä. Kustannusvastuu on latujen kunnossapitoa lukuun ottamatta teknisellä toimella. Yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin on varattu 40.000 euroa.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2021	Mittari
Monipuolinen ja kuntalaisten arvostama toimintaympäristö	Asiakastyytyväisyys	Asukkaiden ja yritysten palautteet
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat koulutukset
Kiinteistöt		
Asuntojen käyttöaste	70 %	Tilasto
Metsien hyvä hoito	Raivaus ja taimikonhoito	Metsätaloussuunnitelma
Rakennuslupien käsittelyaika	4 viikkoa	Tilasto

Tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kiinteistönhoidon huoneistoala, htm ²	11 062	11 062	11 062
Metsät, ha	327	327	326
Rakennusvalvonta			
lupamäärä	102	40	40
katselmusten määrä	180	120	120
Energian osto, MWh	6 627	6 860	6 600
Myyty energia, MWh	5 294	5 404	5 338
Lämmitettävä rakennustilavuus, rm ³	116 970	116 970	116 970
Kunnossapidettävät kaavatiet	60	60	60
Kunnossapidettävät kevyenliikenteenväylät, km	3	3	3
Avustettavat yksityistiet, lkm	39	39	39
Avustettavat yksityistiet, km	81	81	81
Uimarannat, kpl	3	3	3
Puistojen ja muiden tilojen pinta-ala	10	10	10

JUUPAJOEN KUNNAN TULOSLASKELMAOSA

Juupajoen kunnan tuloslaskelma ulkoinen	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	869 120	937 200	849 740	-9,3	800	800
Maksutuotot	91 312	77 950	72 800	-6,6	73	73
Tuet ja avustukset	199 044	156 990	144 990	-7,6	145	145
Muut toimintatuotot	241 416	241 610	293 870	21,6	500	500
TOIMINTATUOTOT	1 400 892	1 413 750	1 361 400	-3,7	1 517	1 517
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-3 062 085	-3 211 780	-3 118 740	-2,9	-3 103	-3 103
Palvelujen ostot	-8 234 631	-8 527 450	-8 840 190	3,7	-1 692	-1 692
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-670 265	-652 550	-668 850	2,5	-669	-669
Avustukset	-207 741	-228 100	-220 800	-3,2	-221	-221
Muut toimintakulut	-187 160	-178 370	-176 330	-1,1	-176	-176
TOIMINTAKULUT	-12 361 882	-12 798 250	-13 024 910	1,8	-5 861	-5 861
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-10 960 990	-11 384 500	-11 663 510	2,5	-4 343	-4 343
Verotulot	7 134 775	7 373 000	7 550 000	2,4	4 212	4 095
Valtionosuudet	4 977 365	4 623 510	4 735 750	2,4	710	676
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	55	24 300	23 700	-2,5	24	24
Muut rahoitustuotot	75 337					
Korkokulut	-31 271	-30 100	-31 100	3,3	-31	-31
Muut rahoituskulut	-8 501	-5 100	-5 200	2,0	-5	-5
Rahoitustuotot ja -kulut	35 619	-10 900	-12 600	15,6	-13	-13
VUOSIKATE	1 186 769	601 110	609 640	1,4	566	415
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-557 985	-541 690	-564 400	4,2	-564	-564
Arvonalentumiset	-408 600	0	0			
Poistot ja arvonalentumiset	-966 585	-541 690	-564 400	4,2	-564	-564
TILIKAUDEN TULOS	220 184	59 420	45 240	-23,9	2	-149
Varausten ja rahastojen muutokset						
Poistoeron muutos	10 571	10 500	10 500		11	11
Varausten ja rahastojen muutokset	10 571	10 500	10 500		11	11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	230 755	69 920	55 740	-20,3	12	-139
Kertynyt yli-/alijäämä	2 650 272	2 720 192	2 775 932		2 787 932	2 648 932

Tuloslaskelman tunnusluvut talousarviossa	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot/Toimintamenot, %	11,33	11,05	10,45	25,88	25,88
Vuosikate /Poistot, %	122,78	110,97	108,02	100,35	73,58
Vuosikate, €/asukas	661,15	335,63	340,39	316,02	231,71
Asukasmäärä tilinpäätösvuoden lopussa	1795	1 791	1 791	1791	1791

Tunnusluku **toimintatuotot prosenttia toimintakuluista** kertoo maksurahoituksen osuuden toimintamenoista. Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja. Tunnuslukua voidaan tulkita siten, että maksurahoituksen osuuden kasvu vahvistaa kunnan tulo-rahoitusta.

Vuosikate prosenttia poistoista

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot.

JUUPAJOEN KUNNAN INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOHJELMA	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Tulot					
Maa-alueet					
Käyttöomaisuuden myynti	332				
Menot					
Osakkeet ja osuudet	-310				
ATK-hankinnat	-26 467	-50 000			
Vapaa-aikatalon hanke		-80 000			
Kirkonkylän koulun pieninvestoinnit		-35 000			
Koulukeskuksen pieninvestoinnit		-35 000	-40 000	-40	-40
ATK-hankinnat/koulukeskus		-40 000			
Ruokapalvelu investointi	-14 975				
Kaavateiden perusparantaminen		-60 000	-60 000	-60	-60
Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen	-5 000	-320 000	-20 000		
Korkeakosken vesihuollon saneeraus	-66 571	-70 000	-50 000	-50	-50
Sahrajärvi-Kopsamo kunnallistekniikka			-10 000	-40	-50
Talonrakennuksen pieninvestoinnit	-79 836				
Neliapilan pieninvestoinnit			-60 000	-60	-60
Kunnanviraston esteettömyys ja sisäiset muutostyöt			-30 000		
Investoinnit yhteensä					
Inv/Palkat					
Inv/Muut henkilöstömenot					
Inv/Käyttöomaisuuden osto	-64 193	-90 000			
Inv/Rakennuttaminen	-121 720	-600 000	-270 000	-250	-260
Inv/Muut menot	-7 245				
Investointimenot	-193 159	-690 000	-270 000	-250	-260
Investointitulot					
Omaisuu-den myynti	332				
Investoinnit netto	-192 827	-690 000	-270 000	-250	-260

Investointiohjelma: Hankeluettelo

KIINTEISTÖT

Hanke 1 Koulukeskuksen pieninvestoinnit

Toteuttamisaikataulu: 2022
Toteutus: Juupajoen kunta
Kuvaus: Pieninvestoinnit
Kustannusarvio: 40 000 €

Hanke 2 Neliapila peruskorjaus

Toteuttamisaikataulu: 2022
Toteutus: Juupajoen kunta
Kuvaus: Peruskorjaus
Kustannusarvio: 60 000 €

Hanke 3 Kunnanvirasto pieninvestoinnit

Toteuttamisaikataulu: 2022
Toteutus: Juupajoen kunta
Kuvaus: Esteettömyys- ja ovimuutokset
Kustannusarvio: 30 000 €

LIIKENNEVÄYLÄT

Hanke 4 Kaavateiden perusparantaminen, teiden valaistus

Toteuttamisaikataulu: 2021- 2024
Toteutus: Juupajoen kunta
Kuvaus: Katuvalaistuksen rakentaminen ja uusiminen. Teiden peruskorjaus ja päällystäminen.
Kaavateiden perusparannus: Kaavatiet 60 kpl.
Kustannusarvio: 400.000 €
vuosi 2022 60 000 €

Hanke 5 Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen

Toteuttamisaikataulu: 2021-2022
Toteutus: Juupajoen kunta
Kuvaus: Kevyenliikenteen väylän rakentaminen välille Pensaskuja – Kantatie
58, vuonna 2022 lopputyöt.
Kustannusarvio: 320 000 €
vuosi 2022 20 000 €

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Hanke 6 Sahrajärvi-Kopsamo kunnallistekniikka

Toteuttamisaikataulu: 2022- 2025
Toteutus: Juupajoen kunta
Kuvaus: Sahrajärvi-Kopsamo kunnallistekniikan rakentaminen.
Kustannusarvio: 100 000 €
Vuosi 2022 10 000 €

Hanke 7 Korkeakosken vesihuollon saneeraus

Toteuttamisaikataulu: 2015-2024
Toteutus: Juupajoen kunta
Kuvaus: Pumppaamoiden saneeraukset.
Kustannusarvio: 700.000 €
vuosi 2022 50 000 €

JUUPAJOEN KUNNAN RAHOITUSOSA

Rahoituslaskelma	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
TULORAHOITUS					
VUOSIKATE	1 186 769	601 110	609 640	566	415
TULORAHOITUS	1 186 769	601 110	609 640	566	415
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-193 159	-690 000	-270 000	-250	-260
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN					
PYSYVIEN VASTAAVIEN VARS.MYYNTITULO	332				
INVESTOINNIT	-192 827	-690 000	-270 000	-250	-260
RAHAVIRTA/VARS.TNTA JA INVESTOINNIT	993 942	-88 890	339 640	316	155
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	4 040				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		1 000 000			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-12 782	-1 112 820	-112 890	-112	-119
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS	1 509				
LYHYTAIKAISTEN SAAMISTEN MUUTOS	254 846				
KOROTT. PITKÄ- JA LYHYTAIK.VELKOJEN MUUTOS	-284 205				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-36 592	-112 820	-112 890	-112	-119
RAHAVAROJEN MUUTOS	957 350	-201 710	226 750	204	36

JUUPAJOEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS

Taseyksikön esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

Palvelukuvaus

Vesihuoltolaitos vastaa

- riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta asiakkaiden tarpeisiin
- lisäksi se vastaa asiakkaiden laitoksen verkostoon toimittaman jäteveden johtamisesta Oriveden kaupungin Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle

Vesihuoltolaitoksen taseyksiköstä esitetään tuloslaskelma, investointiosa ja rahoituslaskelma. Taseyksikön talousarviossa sovelletaan nettobudjetointia, sitovia eriä valtuustoon nähden ovat tilikauden tulos sekä mahdolliset tilinpäätössiirrot. Huleveden viemärointi ei sisälly vesihuoltolaitoksen toimintaan.

Kirjanpidollisen taseyksikön rahoitusbudjetissa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat rahoituksen rahavirtaan sisältyvät antolainauksen, ottolainauksen ja oman pääoman muutosten erät. Sitovuus voidaan asettaa joko brutto tai nettomääräisenä. Taseyksikön investointibudjetissa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat investointimenot ja -tulot, mutta valtuusto voi osoittaa investointeihin määrärahat myös hanke- tai hankeryhmäkohtaisesti.

Vesihuollon toiminta-alue on määritelty ja hyväksytty 15.3.2017 valtuustossa. Kunta hyväksyy vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen vesihuoltolain mukaan. Toiminta-alue kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen asutuksen taikka vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajan toiminnan määrän tai laadun vuoksi.

Jätevedet johdetaan Oriveden tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle. Juupajoelta johdettava vesimäärä mitataan Korkeakosken pumppaamon yhteydessä sijaitsevalla jäteveden virtausmittausasemalla. Oriveden kaupunki veloittaa Juupajoen kunnalta jätevesien vastaanottamisesta ja käsittelemisestä jätevesimaksun, joka on 31 % kulloinkin voimassa olevasta Oriveden kaupungin vesihuoltolaitoksen taksan mukaisesta jäteveden käyttömaksusta. Käsittelymaksuihin on talousarviossa varattu 100.000 €.

Viemäriverkoston saneeraus on aloitettu 2015 Käpylästä, ja saneerausta jatketaan vuosittain vuotovesien hallitsemiseksi.

Tehtäväalueen talous

Valtuusto on vahvistanut vesihuoltolaitoksen peruspääoman koroksi 6 %.

Veden kulutus on pysynyt vuoden 2020 tasossa. Veden ja jäteveden käyttömaksuihin ja perusmaksuihin ei esitetä korotusta.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2022	Mittari
Normien edellyttämä talousveden laatu	Ei laatueroja.	Vesistö tarkkailut
Veden toimitusvarmuus	Ei häiriöitä	Vedentoimituksen keskeytykset
Lylyn puhdistamon toiminta	Lupaehdojen täyttäminen	Puhdistamotarkkailut
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat koulutukset

Tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Vedenjakelu			
Asiakkaita kpl	826	830	830
Myydyn veden määrä, m ³	93 963	94 270	95 940
Puhdasvesitaksa (€/m ³)	1,67	1,67	1,67
Vesijohtoverkoston pituus, m	119 041	119 041	119 041
Viemäröinti			
Asiakkaita kpl	500	505	505
Laskutettu jätevesi m ³	68 513	68 860	71 750
Jätevesitaksa (€/m ³)	2,82	2,82	2,82
Jätevesiverkoston pituus, m	60 333	60 333	60 333
Jätevesipumppaamot, kpl	25	25	25

VESIHUOLTOLAITOS TULOSLASKELMA ulk./sis.					TS2	TS3
	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	tuh. 2023	tuh. 2024
Liikevaihto	496 470	498 830	510 490	2,3	510	510
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 520	-32 900	-32 950	0,2	-33	-33
Palvelujen ostot	-147 720	-177 950	-177 950	0,0	-178	-178
Muut toimintakulut	-178					
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-63 569	-50 450	-57 270	13,5	-57	-57
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-12 203	-9 380	-10 670	13,8	-11	-11
Muut henkilösivukulut	-1 400	-1 310	-1 340	2,3	-1	-1
Poistot ja arvonalentumiset	-133 437	-133 970	-133 790	-0,1	-134	-134
Liikelylijäämä (-alijäämä)	100 443	92 870	96 520	3,9	96	96
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	1 365					
Korkokulut	-9 674	-6 700	-6 520	-2,7	-6	-6
Muut rahoituskulut	3 814	-600	-600	0,0	-1	-1
Korvaus peruspääomasta	-8 962	-8 960	-8 960	0,0	-9	-9
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	86 986	76 610	80 440	5,0	80	80
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	86 986	76 610	80 440	5,0	80	80

VESIHUOLTOLAITOS RAHOITUSLASKELMA				
	TA 2021	TA 2022	TS2. 2023 tuh.	TS3 2024 tuh.
Liikelylijäämä (alijäämä)	92 870	96 520	96	96
Poistot ja arvonalentumiset	133 970	133 790	134	134
Rahoitustotot ja kulut	-16 260	-16 080	-16	-16
Toiminnan rahavirta yhteensä	210 580	214 230	214	214
Investointimenot	-70 000	-60 000	-90	-100
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	-70 000	-60 000	-90	-100
Toiminnan ja investointien rahavirta	140 580	154 230	124	114
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	600 000	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-660 000	-60 000	-60	-60
Rahoituksen rahavirta	-60 000	-60 000	-60	-60
Vaikutus maksuvalmiuteen	80 580	94 230	64	54

VESIHUOLTOLAITOS INVESTOINTIOHJELMA					
	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS2 2023 tuh.	TS3 2024 tuh.
Korkeakosken vesihuollon saneeraus	-66 571	-70 000	-50 000	-50	-50
Sahrajärvi-Kopsamo kunnallistekniikka			-10 000	-40	-50
INVESTOINNIT					
Inv/Käyttöomaisuuden osto					
Inv/Rakennuttaminen	-66 571	-70 000	-60 000	-90	-100
Inv/Muut menot					
Inv/Rahoitusosuudet valtiolta					
Yhteensä	-66 571	-70 000	-60 000	-90	-100

Liite 1. Osastokartta

Osasto	Nimi	Taso	
2	JUUPAJOEN KUNTA	01 KOKO	KUNTA
10	HALLINTOPALVELUT	02 Taso	02 (Vastuualue)
100	KONSERNIHALLINTO	03 Taso	03 (Tulosalue)
10000	KUNNANVALTUUSTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
11100	HALLINTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
11200	VAALIT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
11300	TARKASTUSTOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
12000	HALLINTOTOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
14000	ELINKEINOTOIMI	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
16000	TYÖLLISYSPALVELUT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
20	HYVINVOINTIPALVELUT	02 Taso	02 (Vastuualue)
200	HYVINVOINTITOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
20000	HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
21000	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN HALLINTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
210	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
22000	SOTE-KIINTEISTÖT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
23000	SOSIAALIPALVELUT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
24000	PERUSTERVEYDENHUOLTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
25000	ERIKOISSAIRAANHOITO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
26000	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN YT-ALUE	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
27000	ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERV.HUOLTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
300	KOULUTUSPALVELUT	03 Taso	03 (Tulosalue)
30000	KOULUKESKUS	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
31000	KIRKONKYLÄN KOULU	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
32000	KOULUTUKSEN TUKIPALVELUT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
340	VARHAISKASVATUSPALVELUT	03 Taso	03 (Tulosalue)
350	MUUT SIVISTYSPALVELUT	03 Taso	03 (Tulosalue)
35000	VAPAA SIVISTYSTYÖ	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
36000	KIRJASTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
38000	VAPAA-AIKAPALVELUT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
40	TEKNISET PALVELUT	02 Taso	02 (Vastuualue)
400	TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
40000	TEKNISEN TOIMEN HALLINTO	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
42000	KIINTEISTÖT	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
43000	PELASTUSTOIMI- JA YMPÄRISTÖNSUOJELU	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
44000	LIIKELAITOKSET	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
45000	LIIKENNEVÄYLÄT, PUISTOT JA YLEISET ALUEET	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
50	RAHOITUS	02 Taso	02 (Vastuualue)
500	TOIMINNAN RAHOITUS	03 Taso	03 (Tulosalue)
520	KORKOMENOT	03 Taso	03 (Tulosalue)
530	KORKOTULOT	03 Taso	03 (Tulosalue)
540	MUU RAHOITUS	03 Taso	03 (Tulosalue)
550	POISTOERON MUUTOS	03 Taso	03 (Tulosalue)
9	INVESTOINNIT	01 KOKO	KUNTA

9000	KUNNANHALLITUS/INVESTOINNIT	02 Taso	02 (Vastuualue)
9001	KIINTEÄ OMAISUUS/KHALL	03 Taso	03 (Tulosalue)
9002	IRTAIMISTO/KHALL	03 Taso	03 (Tulosalue)
9003	AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS/INVESTOINNIT	03 Taso	03 (Tulosalue)
9004	SIJOITUKSET	03 Taso	03 (Tulosalue)
9005	KUNTAYHTYMÄOSUUDET	03 Taso	03 (Tulosalue)
9020	PERUSTURVA/INVESTOINNIT	02 Taso	02 (Vastuualue)
9021	TALONRAKENNUS/PERUSTURVA	03 Taso	03 (Tulosalue)
9022	AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS/PERUSTURVA	03 Taso	03 (Tulosalue)
9023	IRTAIMISTO/PERUSTURVA	03 Taso	03 (Tulosalue)
9024	JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS/PERUSTURVA	03 Taso	03 (Tulosalue)
9030	SIVISTYSTOIMI/INVESTOINNIT	02 Taso	02 (Vastuualue)
9031	TALONRAKENNUS/SIVISTYSTOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9032	IRTAIMISTO/SIVISTYSTOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9033	LIIKUNTAPAIKAT/SIVISTOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9040	TEKNINEN TOIMI/INVESTOINNIT	02 Taso	02 (Vastuualue)
9041	TALONRAKENNUS/TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9051	IRTAIMISTO/TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9061	JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS/TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9071	LIIKELAITOKSET/TEKNINEN TOIMI	03 Taso	03 (Tulosalue)
9611	TEIDEN RAKENTAMINEN	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
9612	YLEISET ALUEET	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
9711	VESI- JA VIEMÄRILAITOS	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)
9712	KAUKOLÄMPÖLAITOS	04 Taso	04 (Tulosityksikkö 1)

Liite 2. Tilivelvolliset

Juupajoen kunnan tilivelvolliset 2022			
Osasto	Nimi	Taso	Tilivelvollinen
10	HALLINTOPALVELUT	02 Taso	Kunnanjohtaja
100	KONSERNIHALLINTO	03 Taso	Kunnanjohtaja
10000	KUNNANVALTUUSTO	04 Taso	Kunnanjohtaja
11100	HALLINTO	04 Taso	Kunnanjohtaja
11200	VAALIT	04 Taso	Kunnanjohtaja
11300	TARKASTUSTOIMI	04 Taso	Kunnanjohtaja
12000	HALLINTOTOIMI	04 Taso	Kunnanjohtaja
14000	ELINKEINOTOIMI	04 Taso	Kunnanjohtaja
16000	TYÖLLISYSPALVELUT	04 Taso	Kunnanjohtaja
20	HYVINVOINTIPALVELUT	02 Taso	Hyvinvointijohtaja
200	HYVINVOINTITOIMI	03 Taso	Hyvinvointijohtaja
20000	HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
21000	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN HALLINTO	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
210	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	03 Taso	Hyvinvointijohtaja
22000	SOTE-KIINTEISTÖT	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
23000	SOSIAALIPALVELUT	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
24000	PERUSTERVEYDENHUOLTO	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
25000	ERIKOISSAIRAANHOITO	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
26000	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN YT-ALUE	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
27000	ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERV.HUOLTO	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
300	KOULUTUSPALVELUT	03 Taso	Rehtori
30000	KOULUKESKUS	04 Taso	Rehtori
31000	KIRKONKYLÄN KOULU	04 Taso	Rehtori
32000	KOULUTUKSEN TUKIPALVELUT	04 Taso	Rehtori
340	VARHAISKASVATUSPALVELUT	03 Taso	Päiväkodin johtaja
350	MUUT SIVISTYSPALVELUT	03 Taso	Hyvinvointijohtaja
35000	VAPAA SIVISTYSTYÖ	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
36000	KIRJASTO	04 Taso	Kirjastonjohtaja
38000	VAPAA-AIKAPALVELUT	04 Taso	Hyvinvointijohtaja
40	TEKNISET PALVELUT	02 Taso	Tekninen johtaja
400	TEKNINEN TOIMI	03 Taso	Tekninen johtaja
40000	TEKNISEN TOIMEN HALLINTO	04 Taso	Tekninen johtaja
42000	KIINTEISTÖT	04 Taso	Tekninen johtaja
43000	PELASTUSTOIMI- JA YMPÄRISTÖNSUOJELU	04 Taso	Tekninen johtaja
44000	LIKELAITOKSET	04 Taso	Tekninen johtaja
45000	LIIKENNEVÄYLÄT, PUISTOT JA YLEISET ALUEET	04 Taso	Tekninen johtaja